Büyük Muasırlar

Yazan: W. Churchill

İngiltere Başvekili

11

Mareşal Foch

Herkesin ümidi kırıldığı sırada

Fakat o, son darbeyi indiren hareketile büyük bir kumandan olduğunu ispat etmişti

Foch ile ikinci mülâkatım 1918 yılının 3 nisanında Blauvaisde vukua geldi. O artık müttefikin orduları başkumandanlığını ifa ediyordu. 21 mart hezimetini ve Doullens konferansını müteakib İngiliz orduları kumandanı Sir Douglas Haig tarafından Pétain'e yapılan bir teklif Foch'un baş kumandanlığa tayinini istihdaf etmekte idi. Ve garibdir ki, Pétain dahi bunu kabulden istinkâf edememişti.

Fakat Foch çok korkunc bir mirasa konuyordu. Müttefiklerin cephesinde açılan gedikler, birer uçurum halinde idi. İngilizlerin beşinci ordusu darmadağınık ve müthiş zayiata uğramış bir halde bulunuyordu. Fransız takviye kıtaatının yetişmesi de günden güne gecikiyordu. Atlarından tecrid olunmuş çok zayıf süvari kıtaatı, talimgâhlardan alelâcele gönderilmiş birkaç tabur asker, ve felâketten kurtulabilen tamamile bitab efradla, Alman taarruzu arasında ve bu meyanda mühim bir demiryolu merkezi olan Amiens önünde talihi harb adeta pamuk ipliğine bağlı havada sallanıyordu. Daha cenuba doğru bir Fransız müdafaa mıntakası olan Montdidier iki gün evvel sukut etmişti. İşte Foch, «askeri aile» ismini verdiği bir avuc erkânıharb zabitile çok büyük bir mes'uliyet altına böyle bir anda girmiş bulunuyordu. İlk iş olarak Foch Pétain'den, her zaman için bir miktar ihtiyat kuvvetini Paris müdafaasına saklamak itiyadında olan bu generalden ve hiç bir zaman kat'i ve sarih olarak neye istinad ettiği tasrih edilmemiş bulunan bir salâhiyete dayanarak İngilizlerden hem ihtiyat kuvvet, hem de oldukları yerde daha büyük fedakârlıklara katlanmak hususunda taleblerde bulundu. Elbette ki çok ciddî saatlerde yaşıyorduk. Hatta bunlar müthiş anlardı.

Fakat ben onu, (Foch'u), şimdi şu dakika bunları yazarken, Clémenceau ile birlikte ikimize de tıpkı bir mekteb muallimi karatahta önünde talebesine ders takrir eder gibi, vaziyeti izah ederken, ve önünde harita, elde kalem; niçin ve neye istinaden bu harbi kaybetmiyeceğine dair olan kanaatini bize de takrir ederken görür gibi oluyor ve gayriihtiyarî onun liyakati üzerinde tevakkuf ediyorum. O gün bize, teker teker kanaatlerini izah ederken, her gün Alman taarruzunun kıymetinden ve dehşetinden bir şeyler kaybettiğini, her günkü taarruzun bir gün evvelkinden şiddet ve dehşet itibarile ne kadar eksik olduğunu ve yavaş yavaş bu dalganın kırılacağını söylerken onda soğukkanlılıktan eser yoktu. Müthiş kızıyor, bağırıyor, hırslanıyordu. Fakat görüşlerindeki isabeti, bu asabî hal, asla tağyire uğratmıyordu. Hele azminden ve imanından hiç bir şeyler kaybetmiyordu.

Mareşal Foch'u aynı senenin sonbahar başlangıçlarına kadar tekrar görememiştim. Artık Alman taarruzu şiddetini tamamile kaybetmiş ve kırılmıştı. Ve Foch, her sözü bir kanun, her emri bir ferman telâkki edilen milli bir kahraman olarak dünya mikyasında yerini almış bulunuyordu.

Fakat nisanla eylûl arasında geçen zaman zarfındaki ıstırablar ve şedid elemleri de asla unutmamak lâzımdır. Bu belki de Foch'tan gayrı hiç bir generalin çekmediği kadar derin olmuş ve uzun sürmüştür.

Zaferde Foch'un hissesi şüphesiz çok büyüktür. Altı ay devam eden amansız taarruz karşısında Fransız ve İngiliz ordularına bir an dahi istirahat vermeden, onları fevkalbeşer başarılara ulaştırmakta hep Foch ve Foch'un azimkârlığı amil olmuştur. Hatta zafer, öyle günler ve haftalar oluyordu ki iki taraf arasında pamuk ipliğine bağlı ve muallâkta kalıp gidiyordu. Foch'u bindiği atı çatlatıncaya kadar süren, ancak tam çatlayacağı zaman merhalesine varmış bulunan bir süvari olarak tavsif edenler vardır ki çok doğrudur.

Zaferden sonra, Foch'u, onun kararlarını ve usullerini tenkid boştur. Ancak şurasını da unutmamak lâzımdır ki kumandanın tevhidi, Fransadaki İngiliz ordusuna öyle müthiş bir yük yüklemişti ki, bugün dahi bu ordunun o yükün altından nasıl kalktığına şaşmamak elden gelmiyor. İngiliz ordusundan fevkalbeşer fedakârlıklar talebolunmuş ve ordu bunların hepsine itirazsız boyun eğmişti. Ve yalnız şunu söylemek kâfidir ki 25 mayıs 27 mayıs arasında Foch, beş İngiliz fırkasını hiç bir askere yakışmıyacak tarzda şimalde bu fırkaların yarıdan fazla zayiat vererek bitab bir halde iken tekrar harbe sokmak suretile bir maktele sürüklemekten çekinmemişti.

Haziran iptidasından temmuz ortalarına kadar geçen zaman zarfında Foch gerek Fransız ordularını, gerekse bu ordu ile birlikte harbeden İngiliz kuvvetlerini o derece yormuş, o derece yıpratmıştı ki onu bütün Fransız erkânıharbiyesi açıktan açığa tenkide başlamışlardı. Ve belki de bu tenkid, onun başkumandanlıktan azlini de mucib olabilirdi. Lâkin geride, Pariste ve bütün cihana karşı Foch'u müdafaa eden bir Kaplan vardı: Clémenceau. Bu Kaplan bütün kudretile, bütün varlığile kendi gibi yılmaz ve atılgan tabiatte olduğu için Foch'u müdafaa ediyordu.

Fakat 12 temmuz Alman taarruzudur ki hakiki harb o gün, onunla başlamış addolunabilirdi ve Foch artık kimseyi tanımıyacak, hiç bir emre itaat edemiyecek bir hale gelmişti. İlk iş Pétain tarafından Paris önlerinde saklanan orduyu çekerek Alman cenahına yüklenmek oldu ve bu hareketile Foch hakikaten ruhan da büyük, askeri liyakat itibarile de büyük bir kumandan olduğunu ispat etmişti. Çünkü, sanki bütün zafer anahtarlarının bu ordunun elinde bulunduğunu bilmiş gibi ve karşısına çıkacak bütün bu maniaları bir anda aşarak harekete geçmiş ve muvaffak olmuştu.

Bugün için bunlar birer mazi hikâyesidir. Zaferden sonra, aradaki gerginlikler, bürudetler hep unutulup gitmişti. Ve ben aynı yılın sonbaharında onunla şatosunda karşı karşıya tatlı bir musahabeye dalmış ve 1919 seferi için de vâsi bir tank inşaatı programının münakaşasına geçmiş bulunuyorduk. Bittabi bu sefere hacet kalmadığını zikre lüzum yoktur.

Foch ile diğer bir mülâkatımız 1920 senesinde cereyan etti. Harbiye Nezaretinde konuşmuştuk. Müttefikler Rhin hattını ellerinde bulunduruyorlar ve Rhin havalisini işgal ediyorlardı. Küçülen İngiliz ordusu Cologne'da ordugâh kurmuş, oturuyordu. Anlamadığım bir sebeble, rivayete inanmak lâzım gelirse, belki de Rhin havalisine idarî muhtariyet daiyesile Fransızlar, İngilizlerin Cologne'dan çekilmelerini ve başka bir mahalle naklolunmalarını isteyorlardı.

İlk olarak ortalığı iskandil maksadile Foch'u, benimle müzakere için Londraya, Harbiye Nezaretine kadar göndermişlerdi. Büyük zaferin kahramanı Mareşal bile teklifini bin bir dereden su getirmek suretile bana açabilmişti. Müteredditdi, bir türlü sözünü mevzua getiremiyordu. Ve askerî mülâhazalar ileri sürüyordu. Bu sözlerin arkasında gizli manayı sezinlemekte ve teklifin garabeti karşısında için için kızmakta idim. İngiliz ordularının Cologne'dan çekilmeleri, bilhassa oranın zaptı hususunda sebkat eden İngiliz yararlıklarına kıyas edilince bana ham bir teklif tesiri icra etmişti. Dediğim gibi içerlemiştim. Ve nihayet Foch, teklifini yaptığı zaman dayanamadım ve kendisinden şu suali sordum:

«— Bırakın da bari biz, artık evimize, İngiltereye dönelim!»

Sözlerimin hüsuneti karşısında, sevimli Mareşalın yüzündeki işmizazları şimdi dahi görür gibi oluyorum. O asil çehre birdenbire soluvermişti. Yüzündeki bütün tatlı manalar, garib bir tahavvüle uğramıştı.

Bu mevzua bir daha avdet etmemek üzere ve sanki aramızda bu mevzu hiç açılmamış gibi, musahabemize tatlı tatlı devam ettik. Onu bu musahabe ile son defa görmüş oluyordum.

***

Mareşal Foch'un idare ettiği hâdisat, büyüklük ve küçüklük itibarile 1914 - 1918 harbinde hiç bir kimseninkile kıyas kabul etmiyecek kadar muazzamdır. Ve zaman geçtikçe onun idarî kıymeti ve kararlarındaki isabet üzerinde daha derin intibalar tahassul edecektir. Geçen harbin başındaki muvaffakiyetleri, daha sonraları muvaffakiyetsizliklerle karşılaşmışsa, bunda belki de onun sun'u taksiri yoktu. Mücadeleciliği 1916 da kâr etmediyse, 1918 de her halde müttefikleri zafere ulaştırmak gibi emsalsiz bir muvaffakiyetle tetevvüc etmiştir.

Ludendorff taarruzunun birinci safhalarında Foch'un askeri dehası muhakkak ki her şeyin üstünde ve müttefik orduların ihtiyatla harcanmasında ve böylece büyük ihtiyat kuvvetlerin elde bulundurulmasında en büyük amil olmuştur. Bu taarruz aksamaya başladığı zaman da bütün eldeki vesaitle, askerle, ihtiyat kuvvetlerile, tanklarla, tayyarelerle, toplarla düşmana karşı topyekûn harbi gene Mareşal Foch fevkalâde bir basiretle ve önünde durulmaz bir kasırga şiddetile idare etmiştir.

Yarın

LAWRENCE

Doğru değil mi?

Küçük yaştaki çıraklar

Gazeteler yazıyor: «Tahsil çağında bulunan bazı çocukların hiç mektebe gitmiyerek, kunduracı, dökmeci, terzi, berber, kahveci, zerzevatçı, şekerci, ahçı, bakkal ve emsali esnafın dükkânlarında çırak olarak çalıştıkları görülmüştür.

Keza gene ilk mekteb talebesi yaşında olan bir takım çocukların da boyacılık, hamallık, seyyar satıcılık, gazete müvezzilliği yaptıkları anlaşılmıştır.

İlk tedrisat kanunile küçük yaşta çırak kullanılmasını menedenden talimatnameye istinaden şehrimizin her kazasında kontroller yapılarak ilk tahsil çağını mekteb yerine haricde geçiren çocukların ailelerinin yavrularını cahil bırakmak suçu, bunları çırak olarak kullananların da talimatnameye riayetsizlik kabahatile mahkemeye verilmeleri takarrür etmiştir.»

Eğer haber doğru ise kararda yanlışlık vardır. Çünkü maatteessüf maarif bütçemizin darlığı yüzünden ilk mekteb tahsili çağında bulunan çocuklarımızın hepsi mekteblere alınamamakta, bir kısm. ertesi seneye bırakılmakta ve bu suretle her yıl açıkta kalan küçüklerin adedi artmaktadır. Bu vaziyet karşısında çocuklarını büsbütün aylak bırakmak istemiyen aileler onların hiç olmazsa bir san'at öğrenmelerini temin için kendilerini bazı esnafın yanına çırak olarak vermektedirler. Yavruları ancak böyle bir zaruret neticesi tahsilden mahrum kalmış aileleri ve bunları hamiyeten yanlarında çalıştıran insanları cezalandırmak her halde munsifane olmasa gerektir. Binaenaleyh şimdilik bu karardan vazgeçilerek ancak ilk tahsilin mecburiyeti kanunu tamamen tatbik edildiği zaman o da tatbik olunmalıdır, diyoruz,

Doğru değil mi?

Basra yolile getirilecek eşya

İthalât ve ihracat tacirleri dün büyük bir toplantı yaptılar

Basra transit yolundan daha fazla ve daha muntazam bir şekilde istifade edilebilmek üzere lâzım gelen hususların tespit edilmesi için dün Mıntaka Ticaret müdürlüğünde bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıda ithalât ve ihracat tacirleri bulunmuş ve tacirler bu hususta fikirlerini söylemişlerdir.

İçtimada en ziyade vagon meselesinden ve bir de Basradan Bağdada kadar olan dar hattın fazla hamuleye mütehammil olmamasından bahsolunmuş, bunun için tedbirler alınması istenmiştir. Bu arada en mühim maddelerin tercihan getirilmesini öne sürenler olduğu gibi, hududlarda tesadüf edilecek müşkülât da mevzuu bahsolunmuştur.

Tacirlerin en ziyade üzerinde ısrar ettikleri nokta, hamule senedleridir.

Halen buradan tanzim olunan hamule senedi ile bir mal ancak Meydan Ekbeze kadar gitmektedir. Buradan bir mutavassıtın yeni bir hamule senedi tanzimi ve malı yola devam ettirmesi icab etmektedir. Bu suretle de mal ancak Telköçeğe kadar gitmektedir. Beynelmilel hatlarda cari olan tek hamule senedi ile nakliyat henüz bu hatta teessüs etmemiştir.

(Operatör Nazım Mikâilin muayenehanesi. Kabul odasındaki deri kanapenin orta yerinde kılığı kıyafeti düzgün, sol elinin başparmağı sarılı kelilefeli bir bey, göbeğini sarkıtmış, bacaklarını uzatmış oturuyor. Genc doktor, beyaz gömleğinin içine zor sığan bir cevvallik ve sinirlilikle ayakta en sona kalmış olan bu hastayı dinliyor. Birden telefon çalıyor. Operatör makineyi açıyor.)

— Burada, doktor Nazım Mikâil.. Hayırlı «ameliyat yurdu» mu.. Pekâlâ asistan beyler hastayı hazırlasınlar.

(Duvarda yediye çeyrek kalayı gösteren saate bir göz atarak) isterlerse kendileri de yıkanmaya başlasınlar.. Ben yirmi dakikaya kadar geliyorum.. (Doktor telefonu kapadıktan sonra tekrar ziyaretçinin önüne geliyor)

— Beyefendi, arzu ederseniz muayene odasına geçelim, şu parmağınızı bir görelim..

— Doktorcuğum onu görmesi iki dakikalık bir şey.. Yalnız evvelâ hâdisenin nasıl vuka geldiğini zatâlinize arzetmeliyim ki mesele hakkında etraflı bir fikir edinebilesiniz..

— Hay hay, beyefendi..

— Bundan aşağı yukarı tam yirmi sene evvel.. Malûm ya, genclik.. Bendenizde müthiş bir av merakı vardı. Kar kış, yağmur çamur edemez, Küçükçekmece, Büyükçekmece senin, Belgrad ormanı, Alemdağı benim, köpek önümüzde, tüfek sırtımızda dolaşır dururduk.. Geçmiş zaman olur ki hayali cihan değer.. Nerede şimdi o takat, kuvvet.. Alimallah gündüz hiç de fazla yürümedigim, otobüsten, tramvaydan inmediğim halde bazı akşamlar eve turşu gibi dönüyorum. Köşedeki sedirin üstüne çöktüm mü bir daha yerimden kımıldamak istemiyorum. Refikam cariyeniz:

— Bey, haydi sofraya gel!

Diye ısrar etmese yemek masasının başına geçip oturmaya bile nazlanacağım. Neyse efendim uzatmıyalım, ne diyordum, ha evet.. Yirmi sene evvel ava son derece meraklı olduğumdan bahsediyordum.. Gene böyle kânunusani sonlarıydı.. İki arkadaş Büyükçekmecede ördek avına gitmiştik.

Küçük hikâye

Parmaktaki yara

Ahmed Hidayet

(Doktor yediye beş kalayı gösteren saate telâşlı bir nazar fırlatır)

— Affedersiniz, beyefendi parmağınızdaki yara..

— Geleceğim, doktorcuğum, hiç merak etme.. O yaraya geleceğim.. Bendeniz kelâm silsilesini öyle kolaylıkla kaybedenlerden değilim.. Yalnız vaziyet lâyıkile tavazzuh etsin diye işi biraz evvellinden tutturdum.. Nerede kalmıştım.. İki arkadaş Büyükçekmeceye ördek avına gitmiştik, diyordum.. Bizim Sabihle.. Bilmem tanır mısınız.. O zaman ikimiz de gümrükte idik. Şimdi Ankarada müteahhidlik yapıyor.. Ah ne şeker adamdır, ne candan dosttur tasavvur edemezsiniz.. Hatta benim de ticarete intisab eylemekliğime biraz da o sebeb oldu. Kendisinde fena huylardan, kıskançlıktan kat'iyyen eser yoktur.. İster ki herkes rahat ve mes'ud olsun.. İstanbula her gelişinde mutlaka beni arar, bulur, eski âlemleri yâdederiz.

(Doktorun gözü saatte, yelkovan mütemadiyen ilerilemekte)

— Affedersiniz, beyefendi parmağınızdaki yara..

— Çok bir şey kalmadı doktorcuğum. Sözüm dönüp dolaşıp ona müncer olacak.. Evet. Sabihle Büyükçekmeceye gitmiştik. Aksilik bu ya.. O gün gölün üstünde ördek koydunsa bul.. Halbuki öyle zaman olur ki mubarek üstüste pıtrak gibidir. Hatta ortaoyunlarında meşhur Kavuklu Hamdinin fıkrasını muhakkak hatırlayacaksınız.. Gûya Hamdi de bir arkadaşile oraya ördek avlamaya gidiyor. Fakat tüfeğini nişan alıp tetiği çekecek yerde elinde bir yumak sicimle soyunup göle atlıyor. Yanındaki Hamdinin bu hareketi karşısında «acaba oynattım mı?» diye hayretle bakıyor.. Hamdi durmadan dalıp çıkıyor, sonra ansızın haykırıyor: Ateş et!. Dan.. Dan.. Dan! Ördekler havalanmak hevesine düşüyorlar.. Nişan alan bir de ne görsün, mubareklerin hepsi ayaklarından birbirlerine bağlı değiller mi? Sırtlayıp getiriyorlar!

Tabiî böyle saçma şey olmaz!.. Saf seyircileri kandırmak için icad edilmiş bir tekerleme, tulûat nev'inden bir şey.. Fakat tulûat diyip de geçmiyelim, doktorcuğum.. Şimdi öyle yeni piyesler seyrine mecbur kalıyoruz ki tulûat bunların yanında garbın klâsiklerini andıran birer şaheser gibi kalıyorlar.

(Saat yediyi beş geçiyor.. Doktorun hiddetten kızarıp moraran yüzü beyaz gömleği ve açık renk kıravatile tam bir tezad teşkil ediyor. O sırada telefon tekrar çalıyor. Operatör, makineye koşuyor)

— «Ameliyat yurdu» mu? Geliyorum.. Beş dakikada oradayım..

— Kusura bakma doktorcuğum. Galiba lâfı uzattım.. Sen de ameliyata gideceksin.. Telâş ediyorsun.. Hakkın var.. Mesele çok mühim ama, mümkün olduğu kadar hulâsaya çalışacağım. Evet.. Gölde ördek hak getire.. Sağa, sola dolaştık, bir kaç tane vurabildik ama, vaktî çok geciktirmişiz, son treni de kaçırmışız.. Ey.. Ne yapacağız?. Tabiî geceyi de orada geçireceğiz. Muhtar uyuşmuş.. Güçhalle yatağından kaldırdık. Aman bize yatacak bir yer.. Neyse.. Daha o zaman mübadele meselesi hallolup bitmediği için bir Rum ailesi varmış. Pansiyoner alıyormuş. Ev harab bir şey ama, oda temiz, yatak çarşafları sakız gibi.. Ev sahibesi kır saçlı, ortayaşlı kendi halinde bir kadıncağız.. Fakat kızı.. Eh doğrusu doktorcuğum, meslektaşın Lokman hekimin ye dediğine çok yakın bir şey.. Beyaz bir ten, koyu mavi gözler, lepiska saçlar, tıkız bir vücud.. Sabih dirseğimi dürttü, ben ona manalı manalı baktım ama, neme lâzım.. Kimbilir, kocası mı, nişanlısı mı, sevgilisi mi vardır. Allah ona bağışlasın, diye düşündüm.

(Saat yediyi çeyrek geçiyor. Doktor asabiyetle artık ayakta duramaz bir hale geldiği için koltuklardan birine yarı ilişmiş, sağ elini çenesinin altına dayamış, dişlerini gıcırdatır vaziyette zehirli bir gülüşle hastaya bakıyor.)

— Beyefendi, çok rica ederim, şu parmağınızdaki yara..

— Ah doktorcuğum, affedersin gene daldım galiba.. Dur, kısanın kısası Aydın havasına bağlayacağım.. Neyse efendim.. Temizliğe şaştığım kadar bizi ayrı ayrı odalarda yatıracak derecede yer bulmalarına da hayret ettim. O yorgunlukla tabiî başımı yastığa koyar koymaz dalmışım, bilmiyorum, aradan nekadar zaman geçmiş.. Garç diye kapının açılırken çıkardığı gürültü ile uyandım. Baktım elinde şamdan, kızcağız.. Tatlı bir Rum şivesile «affedersiniz, lâvaboya sabun koymasını unutmuşum, onu getirdim» dedi. Ben uyku sersemliğile.. Ha.. Pekâlâ!.. cevabını verdim.. Öbür tarafa döndüm.. Tekrar içim geçmiş.. Biraz sonra ayni gürültü.. Gene genc kız karşımda.. «Pardon, sizi rahatsız ettim ama, belki gece uyanırsınız, mumu yakmak için kibrit bulamazsınız diye düşündüm.» Hay Allah müstahakını versin. Kızdım ama, belli etmedim. «Teşekkür ederim» i bastırdım. Tekrar gözlerimi kapadım.. Üçüncü ve dördüncü defalar da bu hal tekerrür etti. Ve Rum kızı her birinde odama girmiş olmasını mazur gösterecek sebebler bulmaktan geri kalmadı.

(Saat yediyi yirmi beş geçiyor, operatör, artık tahammül edemiyecek bir hale gelmiş, zile basıyor, hastabakıcıdan pardesüsünü istiyor.)

— Doktorcuğum sabrımı suiistimal ettim amma, sözü de kertesine getirdim. Sabahleyin bendehenanin duvarındaki resimlerin yerlerini değiştiriyordum. Tam çivilerden birini çakarken bu meseleyi hatırlamıyayım mı? Zihnimde birden «acaba kız o gece niçin böyle sık sık odama girdi, çıktı?» suali belirdi. Bu esrarlı düğümü çözmek için uğraşırken dalgınlıkla «pat!» diye çekici parmağıma yapıştırmıyayım mı?

Yeni ihracat

Dün şehrimizden 250,000 liralık ihracat yapılmıştır. Bu ihracat meyanında Finlandiyaya tütün, Macaristana deri, Bulgaristana külliyetli portakal gönderilmiştir.

Antalya Belediyesi Elektrik şirketini satın alıyor

Antalya (Hususi) — Antalya elektrik Türk Anonim şirketinin yüz elli bin liraya Belediyeye devren satılması şirket heyeti umumiyesince bir toplantı yapılarak kararlaştırılmıştır. Bu şirket, teessüsündenberi emsaline nümunei imtisal olacak bir mükemmeliyette çalışmış, inkişaf etmiş, hissedarlarına büyük temettu vermiştir. Ahiren Antalya Belediyesinin ileri götürülmesi esbabı aranırken bu şirketin mühim bir gelir ve kalkınma âmili olacağı düşünülerek Belediyeye verilmesi tesebbüsü açılmış ve hissedarlar büyük bir feragat ve fedakârlık yaparak şirketin Belediyeye devrini kabul etmişlerdir.

Şehir ve Memleket Haberleri

Ayakkabı fiatları nihayet anlaşıldı

25 - 30 liraya satılan kunduraların sermayesi 9 lira imiş

Ayakkabı fiatlarının fahiş bir şekil almasından ve bazı mağazaların 30-35 liraya kadar kadın ve erkek iskarpini satmakta bulunmalarından dolayı Fiat Murakabe bürosunun başladığı tekkikler ikmal olunmuş ve eksperler bu hususdaki raporlarını vermişlerdir.

Öğrendiğimize göre, bir ayakkabının bütün malzemesinin en hurda teferrüatına ve işçilik hakkına kadar yapılan hesablar neticesinde altı kösele bir iskarpin veya fotinin azamî 9,5 liraya mal olacağı ve bunun en çok 12 liraya satılması lâzım geldiği, altı kauçuklu ayakkabıların ise en fazla 14 liraya satılması icab ettiği raporda tasrih edilmiştir. Bazı lüks mağazalar ayakkabı imalâtına ayrı bir ehemmiyet vererek işçiye fazla ücret vermektedirler. Fakat bu fazla ücret hiç bir zaman bir çift için iki lirayı geçmemektedir.

Bu esaslar üzerinden ağlebi ihtimal bu gün Fiat Murakabe komisyonu son yapılan fazla fiatla ayakkabı satmak cürmü meşhudları hakkında kararını verecektir. Yapılan cürmü meşhudlarda satılan ayakkabıların fiatları hep 20 liradan yukarıdır.

Manifatura ihtikârı tahkikatı

Son günlerde görülen bir kaç büyük manifatura ihtikârı hâdisesinin tetkiki için Fiat Murakabe komisyonunca seçilen eksperler, manifaturacılar ithalât tacirleri birliği reisi Remzi Avunduğun da iştirakile toplanmıştır. Bu toplantıda evvelâ tacirlik vasfını haiz olmadıkları halde büyük manifatura stoku yapıp bunları yüksek fiatla el altından piyasaya çıkarttığı tespit olunan bir baba ve oğlun faturalarile defterleri tetkik olunmuştur.

Bundan sonra 100 bin liralık bir satışta 50,000 lira açıktan kâr alan firmanın vaziyeti de tetkik olunmuştur. Her iki rapor da bugün Fiat Murakabe komisyonuna verilecektir.

ADLIYEDE

Mahkemeye verilen kasablar

Belediyenin tespit ettiği fiatlardan fazlaya et satan Halâskâr Gazi caddesinde Rıdvan Sorak, ayni caddede Fleman Maça, Maçkada Arif Soydan, Maçkada Abdullah Doğrugör, Maçkada Erikli İlyadis Cumhuriyet Müddeiumumiliğine verilmişlerdir. Bu dükkân sahiblerinden bir tanesi Hayvan Borsasında idare heyeti reisidir.

Bir kereste tüccarının muhakemesi

Kereste tüccarından Mihal aleyhine milli korunma kanununa muhalif hareketten mevkufen tahkikat yapılmaktadır. İddiaya göre, bu tacir, Sümer Bank deri ve kundura sanayii müessesesine 17/2/940 ta 55 metre mikâbı kereste vermeği taahhüd etmiş, bunu böylece bildirdiği halde 15 gün sonra, depo kirasının ve sair masrafların çoğaldığı beyanile taahhüdünü yerine getirmemiştir. Bu sırada yapılan aramada, deposunda hayli kereste mevcud olduğu anlaşılmışıtr. Müracaat üzerine başlıyan tahkikatta, Mihal, sorguyu müteakib tevkif edilmişti. Dava dördüncü sorgu hâkimliğindedir. Tahkikat, neticelenmek üzeredir.

Mekteblerde kurulan havacılık teşkilâtı

İlk mekteblerden sonra orta mekteb ve liselerde yeni dernekler açılmasına başlandı

Havacılık hakkında ilk mekteb talebelerine dün verilen konferansta bulunan yavrular

Mekteblerde hava dernekleri açılmasına haraketle devam olunmaktadır. Şimdiye kadar ilkmekteblerin ekserisinden başka Çamlıca, Erenköy, Kabataş, Şişli Terakki, Işık liselerile, Çapa kız muallim ve Selçuk Kız San'at mekteblerinde ve İzmir kız talebe yurdlarında teşkilât tamamlanmıştır. Talebeler kuruma karşı büyük bir alâka göstermektedirler. Aza olan talebeler arasında ayda iki, üç lira taahhüd edenler de vardır.

Üniversite fakültelerinde ve Tıb talebe yurdlarında teşkilâta başlanmıştır. Hava Kurumuna yardım için Üniversite de de bir «tayyare haftası» yapılacaktır.

Talebelere verilen konferans

Hava Kurumu tarafından talebeler için tertib edilen konferansların birincisi, dün saat 13.30 da Eminönü Halkevinde verilmiştir. Konferansta 500 den fazla talebe bulunmuştur. Havacılık hakkında verilen izahat talebeler tarafından alâka ile dinlenmiştir.

MAARIFTE

Orta mekteblerin teftişi

Maarif Vekâleti umum müfettişleri pazartesi gününden itibaren orta tedrisat müesseselerinde teftişlere başlıyacaklardır. Müfettişler, kıdem zammı almağa hak kazanan muallimlerin vaziyetinden başka, bilhassa öğleden sonraki etüdleri, tedrisat işini ve mekteblerin umumi ihtiyaclarını tetkik edeceklerdir.

Çocuk kütübhaneleri

Maarif Vekâleti Kütübhaneler umum müdürlüğü, memleketimizin her tarafında çocuk kütübhaneleri tesisine karar vermiş, buna aid bir de proje hazırlamağa başlamıştır.

İstanbulda Divanyolundaki Çocuk Esirgeme kurumu kütübhanesine ilâveten Üsküdar ve Fatihte de birer çocuk kütübhanesi açılacaktır. Kütübhanelerde bilûmum çocuk neşriyatı bulundurulacaktır. Maarif Vekâleti istifadeli çocuk kitablarının seçilmesi için bir anket açmıştır. Tespit edilecek eserler arasında noksan bulunanlar Vekâlet tarafından yazdırılarak kütübhanelere tevzi edilecektir.

Kütübhaneler tatil günleri sabahtan itibaren, diğer günler ise saat 15,30 dan sonra açılacaktır.

Koza ihracatı

Bursa (Hususi) — Bu hafta içinde şehrimizden 15 bin lira kıymetinde kuru koza, 12 bin lira kıymetinde ipek, 27 bin lira kıymetinde ipek döküntüsü Avrupaya ihrac edilmiştir. Avrupadan her gün yeni siparişler gelmekte ve bunların gönderilmesi için piyasada harareti bir çalışma başlamış bulunmaktadır. Bu cümleden olmak üzere 42 bin lira kıymetinde koza döküntüsü yeniden İstanbula gönderilmiştir. İstanbula gönderilmiş olan mezkûr koza döküntüsü, nakil vasıtası temin edilir edilmez İngiltereye gönderilecektir.

MÜTEFERRİK

Güzel San'atlar müdürü şehrimizde

Maarif Vekâleti Güzel San'atlar müdürü Tevfik Ararat dün şehrimize gelmiştir. Tevfik Ararat, Umum müdürlüğe aid yeni projeleri alâkadar eden meseleler etrafında tetkikat yapacaktır.

Çok çocuklu ailelere ikramiye

Sıhhiye Vekâletinin altıdan fazla çocuğu olan analardan ihtiyacı olanlara otuzar lira verdiği malûmdur. 933 senesinden bugüne kadar bunlardan 200 kişiye bu ikramiyeden verilmiştir. Halbuki müracaat edenlerin sayısı 3000 i bulmuştur. Bu ay zarfında da çok çocuklu üç aileye ikramiye verilmiştir.

Profesör Fahreddin Kerimin konferansı

Ruh hastalıkları mütehassısı profesör Dr. Fahreddin Kerim Gökay bugün saat altıda, Eminönü Halkevinde mühim bir konferans verecektir. Mevzu «sinir ve harb» dir. Konferans herkese açıktır.

ŞEHİR İŞLERİ

Hâlde yeni paviyonlar

Belediye, İstanbul Hâline yeni gelir membaları aramaktadır. Bugünlerde bu membalar tespit edilerek Şehir Meclisine arzedilecektir.

Hâlin senede 230,000 lira varidatı var. Bunun 150,000 lirası safi kâr tutmaktadır. Belediye, Meyva ve Sebze Hâlinde yumurta, yoğurt, peynir sattırmak suretile yeni gelir membaları aramaktadır. Bunun için de Hâle yeni paviyonlar ilâve edilecektir. Hâlde bunlar için ayrıca soğukhava tesisatı vücude getirilecektir. Devlet, inşaatına müsaade edilince Hâl civarındaki Tekirdağ iskelesi denilen bu mahalde bu yeni paviyonlar vücude getirilecektir.

HEM NALINA HEM MIHINA

Muhafız değil, soyguncu!

Durup dururken bir Alman ordusunu,

— Gelin, bize muallimlik edin, diye memleketlerine çağıran Rumen ricaline, tarih, bilmeyiz, nasıl bir sıfat takacaktır. Çünkü, Rumanyada bol bol yiyip içen, bu memleketin Parisi andıran zevk ve safa yerlerinde eğlenen, üstelik masraflarını da, Rumen köylüsünün ve işçisinin dişinden tırnağından artırdığı vergilerden ödeten Almanlar, bu memlekete, sadece, felâket getirmişlerdir. Alman askerleri, Rumen topraklarına ayak basalı bu memleket rahat yüzü görmedi. Hergün bir karışıklık, memleketin nizamını altüst ediyor. Rumanya, yeni nizama gireli sadece nizamsızlık içinde kıvranıyor.

O «Demirmuhafızlar» denilen güruhun ne mal olduğu, büsbütün meydana çıktı. Meğer bunlar, ihtilâlci bir siyasi parti değil; bir hırsız ve anarşist çetesinden başak bir şey değillermiş! Zayıf siyasetini asla beğenmediğim Kral Karol'un bunları tepeletmekte, meğer, yerden göke kadar hakkı varmış.

Son çıkardıkları ihtilâlde, bir taraftan şefleri Horya Sima denilen çete reisile beraber çalışan General Antonesko'yu düşürmeğe çalışırken diğer taraftan da halkı hem öldürmüş, hem soymuşlar. Yağma ettikleri evlerden yalnız yükte hafif, pahada ağır eşyayı değil; pahada hahif yükte ağır eşyayı da sallasırt edip götürmüşler.

Bilmem ne münasebetle kendilerine «Lejyoner» veya «Demirmuhafız» diyen bu adamlar, yanlış isimler takınmışlar. Bunlar, bal gibi, soyguncu eşkiya. Baksanıza bir tanesi yakalandığı zaman, üstünde 34 milyon ley bulunmuş. Gerçi ley denilen paranın büyük bir kıymeti yoksa da, 34 milyon ley, gene, hâşâ huhuzurunuzdan, bir eşek yükü kâğıd demektir.

Bu Demirmuhafızlar, müessisleri olan adamın intikamını almak için, profesör Yorga gibi muhterem bir ilim adamını da ak sakalına rağmen öldürdükleri ve bir çok Rumen ricalini katlettikleri zaman, bunların, bir gün gelip Rumen milleti tarafından, son nefere kadar tepeleneceğini düşünmüştüm. O günün ne vakit geleceğini tahmin edemiyordum; yalnız, bu kanlı katilleri himaye edenler, sahneden çekildikten sonra, temizlik devrinin geleceğini muhakkak addediyordum. Demirmuhafızlar, meydanı boş havayı müsaid bulunca öyle azdılar ki bunların kanlı nizamsızlığına yeni nizam dahi tahammül edemedi; onlara, ilk darbeyi tahmin ettiğimden çok evvel indirdi. General Antonesko, otomobillerde yanyana oturup Rumen devletinin kendisinden sonra en büyük şahsiyeti haline getirdiği o esrarkeş surathı çete reisini bir rivayete göre kurşuna dizdirmiş, bir rivayete göre de şiddetle arattığı halde bulduramamıştır.

Demek ki Kral Karol'un, yaptığı tek doğru iş, bu Demirmuhafızlara karşı demir kullanması imiş ki General Antonesko da onun yolunu tutmak mecburiyetinde kaldı.

100 kuruşluklar tedavülden kalkıyor

Halen tedavülde bulunan 100 kuruşlukların yerine kalm olmak üzere 1 liralıklardan kâfi miktarda çıkarılmış olduğundan üzerinde 100 rakamı yazılı olan gümüş liralar cumartesi sabahından itibaren tedavülden kalkmış olacaktır.

Eski yüz kuruşluklar 1 şubattan itibaren bir sene müddetle yalnız Cumhuriyet Merkez Bankası ve şubelerile Malsandıklarında kabul olunacaktır.

Bir araba denize uçtu

Tophane iskelesine kayıdlı Hasana aid 2572 numaralı yük arabası Galata rıhtımında dururken, geçen bir otomobil, beygirleri ürkütmüştür. Beygirler, rıhtımdan denize uçmuşlardır. Hâdiseyi önlemek istiyen arabacı da beygirlerle beraber denize düşmüştür.

Arabacı, civardan yetişilerek kurtarılmış, fakat arabaya bağlı bulunan beygirlerin ikisi de boğulmuştur.

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şerait

	Türkiye için	Hario için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç a

SON HABERLER

Siyasi İcmal

Alman müdahalesinin Akdenizdeki tesiri

İtalyanın şimali Afrikadaki tesirinin sıfıra indiği artık umumiyetle kabul olunmaktadır, Çünkü İtalyanın buradaki askeri kuvvetinin yarısı, hattâ üçte ikisi mahvolmuş ve geride kalan kuvvetleri ortadan kaldırmak mühim bir mesele olmaktan çıkmıştır.

Sovyetlerin «Kızıl Yıldız» adını taşıyan askeri gazetesi İtalya namına vaziyetin bu merkezde olduğunu, İtalyanın şimali Afrikada hesaba katılmağa değer bir kuvveti kalmadığını anlattıktan sonra asıl meselenin ana İtalyanın mukavemete devam edip etmiyeceği olduğunu anlatıyor ki, bu görüşün isabetini takdir etmemek mümkün değildir.

İtalyanın bundan sonra mukavemetinin manası, Alman müdahalesine kapılarını açması ve Almanyanın Akdenizde kendi yerini tutmasına razı olmasıdır.

Razı olmasıdır, diyoruz ama bunun bir müsaade olmadığını da söylemeğe hacet olmasa gerek. Çünkü bu gönül rızasile verilen bir müsaade değil, bir inhidamın önüne geçmek hususunda işe yarayacağı sanılan akıbeti meçhul, mecburi bir mutavaattir.

Alman müdahalesinin izleri şimdiden kendini gösterdiği için bugün İngilterenin Ortaşark kuvvetleri başkumandanlığının karşılaştığı mesele, İtalyan mukavemeti ve bu mukavemetin hesabı olmaktan çıkmış, Alman müdahalesile mücadele mahiyetini almıştır.

Fakat bu müdahalenin sükûnet ve tam teslimiyet içinde vuku bulacağını sanmak, doğru bir tahmin tevkil etmez. Çünkü İtalyan milletinin şimdiye kadar hal dilile anlatmağa uğraştığı bir hakikat, harbe girmekten hoşnud olmadığı ve İtalyan siyasileri tarafından verilen harb kararını tasvib etmediğidir. İtalyan milletinin, ancak hal dilile ifade ettiği bu görüş, onun kendi siyasilerile arasındaki derin ihtilâfı da tebarüz ettiriyor. İtalyan siyasileri ise bu ihtilâfta milletin değil, kendilerinin haklı olduklarını ısrarla iddia ettikleri için aradaki ihtilâfın derinleşmesini gayet tabii görmek icab eder. Fakat bu gibi ihtilâflarda millete müracaat ve onun reylile hareket lâzım geldiği halde faşistler böyle yapmıyarak Alman müdahalesini davet etmekte ve ister istemez milletlerinin menfi mukavemetini büsbütün hızlandırmaktadırlar.

Bu yüzden Alman müdahalesinin, pürüzsüz bir şekilde vuku bulacağı zannedilmiyor ve İtalyan milletinin bu müdahaleyi, hiç olmazsa menfi mukavemetle karşılayacağına hükmediliyor. Bunun manası, siyasileri tarafından harbe sürüklenen İtalyan milletinin bir taraftan İngiltere ve Yunanistanla istemiyerek dövüşürken diğer bir taraftan hesabına harbe sürüklendiği Almanya ile de silâhsız bir harbe girmesidir.

Alman müdahalesinin buna rağmen devam etmesinden çıkacak meselelere gelince bunların en birincisi, İtalyanın Almanya tarafından işgalidir.

Çünkü Almanyanın İtalyadan emin olmadıkça ve İtalyan milletinin her hangi bir ihtilâl hareketile cephe gerisini tehlikeye koymıyacağına kanaat getirmedikçe İtalyaya yardım etmiyeceği muhakkaktır.

Almanya İtalyayı işgal için bir kuvvet ayırdıktan sonra ne yapacak? Afrikayaımı sıçrıyacak, yoksa Balkanlara mı? Yoksa bunların birini de yapmıyarak İtalyanın kendisinden ayrılmasına mı mâni olmakla iktifa edecek? Yoksa Fransanın da işgalini tamamlıyarak ve Fransız imparatorluğuna karşı da taarruza geçerek Akdenizde İtalya ve Fransanın yerini mi almağa açılışacak ve İngiltereyi Akdenizin yalnız şarkında hâkim bir vaziyette bırakmağa çalışarak Akdenizin garbında hüküm sürmeğe mi bakacak?

Fakat bütün bu maceralarla meşgul olan, düşmanlarını ve muharebe cephelerini çoğaltan, açılan, yayılan Almanya, İngiltereye karşı ne yapacak?

Çünkü bütün bu ihtimaller tahakkuk ederse Almanya ancak İngiltereyi kuvvetlendirmiş ve İngilterenin ona indireceği darbenin ezici kudretini artırmış olur.

Onun için Almanyanın, İtalyayı elden kaçırmamağa ve Akdeniz yolunu kesmeğe çalışmakla iktifa etmesi kuvvetle muhtemeldir.

Fakat İngiliz başkumandanlığının yalnız bu ihtimalle değil, her ihtimalle alâkadar olduğu ve ona göre tedbirler aldığı göze çarpmaktadır.

Almanya nihayet iki cephede harbe mecbur edilmiş ve üstelik İtalyanın yardımile yükünü hafifletceğine İtalyayı da bir yük olarak taşımak ıstırarında kalmıştır.

Bu da Alman müdahalesinin Akdenizdeki tesirinin büyük bir ehemmiyeti haiz olamıyacağını gösteriyor.

Ömer Rıza DOĞRUL

Gıda maddelerine aid nizamname

Devlet Şûrasında tetkik edilmekte olan nizamname, mühim esasları ihtiva ediyor

Ankara 29 (Telefonla) — Gıda maddelerine aid nizamname projesi Devlet Şûrasında tetkik edilmektedir. Bu nizamname, bir çok mühim ve esaslı hükümleri ihtiva ediyor.

Ezcümle süt, pastörize süt, yoğurt ve kaymakların vasıf ve şartları umumî hıfzıssıhha kanununa göre hazırlanan talimatnameye uygun olacaktır. Süt tozlarına ve konserve sütlere (yağı kısmen alınmış veya laktoz katılmıştır) şeklinde etiket yapıştırılacaktır. Bu kabil sütlerde en az yüzde 16 nispetinde yağ bulunacaktır. Menşeleri yanlış gösterilen, fena kokan, rengi değişmiş, boyanmış, acı veya ekşi olan, kaynarken kesilen, içine su, kar, buz, kola ve emsali maddeler katılan sütler üzerinde (halis süt, yarı kaymağı alınmış süt, kaymağı alınmış süt) yazılı etiketi bulunmıyanlar mahlûtlar, içinde yüzde 16 dan az miktarda yağ bulunan veya nişasta, iç yağı ve sair maddeler katılan yoğurtlar, 100 gramında 60 gramından az miktarda yağ bulunan lüle kaymaklar, hileli addedilecektir.

Bilûmum peynirler ihtiva ettikleri yağ miktarlarına göre tam yağlı, yağlı, yarı yağlı, az yağlı, yavan peynir olmak üzere altı kısma ayrılmıştır.

Nizamname, bu peynirlerde bulunacak yağ miktarlarını tespit etmekte ve her cins peynire bu esasa göre etiket konulması usulünü koymaktadır. Keza içinde nişasta, kil, alçı, tebeşir, talk, binde birden fazla kübercile, bayağı yağlar, bikarbonad dö südyom, parafin, vazelin ve mümasili maddeler katılmış maddeler de hileli addedilecektir. Nizamname, margarin yağını izah etmekte, tereyağ yapılan yerlerde margarin yapılmasını menetmekte ve margarin müesseselerini belediyenin kontrolu altına vazetmektedir.

Pastırma, sucuk ve emsali ancak sıhhat ve veteriner dairelerinin kontrolu altında hususî yerlerde yapılabilecektir.

Balık, balık yumurtası, salamura ve konserva balıklar hakkında da hükümler vardır.

Yumurtalar hangi hayvandansa ismile satılacaktır.

Madenî halitadan yapılmış oyuncaklarda yüzde ondan fazla kurşun bulunmıyacak, mütebakisi saf kalay olacaktır.

Bu nizamname hükümleri münhasıran yurd içinde istihlâk olunan gıda maddeleri hakkında tatbik olunacaktır. Aykırı hareket edenler hakkında umumî hıfzıssıhha, men'i tağşiş kanunları ve mahallî belediyelerce muhtelif kanunlara istinaden hazırlanmış talimatnamelere göre muamele yapılacaktır.

İngilterenin eski harb borcları

Morgentav bunların kâr ve zarar hesabına geçirileceğini söylüyor

Vaşington 29 (a.a.) — İngiltereye yardım projesini hariciye encümeninde müdafaa eden Maliye Nazırı Morgenthau demiştir ki:

«— İngiltere, Fransanın Amerikaya yaptığı siparişlerin hepsini üzerine almıştır. Harbin ilk altı ayı içinde İngilterenin altın ihtiyatı ve dolar mevcudu 2316 milyon raddesine inmiştir. İngilterenin geçen Umumî Harbden kalma borcları 5.728.821.000 dolarlık bir bakiye göstermektedir.»

Bu sırada âyandan Wangenberg, Maliye Nazırına şunları sormuştur:

«— Bize bunların kâr ve zarar hesabına geçirilmesi lâzımgeldiğini söylemeğe mi hazırlanıyorsunuz?»

Morgenthau başile tasdik ederek:

«— Bunu her zaman söylemeğe hazırım.» demiştir.

Çinde, 2 komünist ordunun tasfiyesi

Çunking 29 (a.a.) — «İki komünist Çin ordusundan birinin terhis edildiği» bugün Çin kuvvetleri başkumandanı Çan-Kay-Şek tarafından bildirilmiştir.

Mareşal, bir «disiplin tedbiri» olmak üzere bu enerjik kararı verdiğini söylemiş ve terhis edilen orduyu kardeş müfrezelere hücum etmek, verilen emirlere itaat etmemek ve isyan hareketlerinde bulunmakla itham etmiştir.

Çan-Kay-Şek, yaptığı hareketin Çinde dahilî harb çıktığına delâlet ettiğine dair dolaşan Japon haberlerini şiddetle tekzib etmiş ve demiştir ki:

«— Milletle müsellâh kuvvetler arasında kat'î bir hedef birliği mevcuddur.»

Yeni tip ekmekler

Ankara 29 (Telefonla) — Yeni tip ekmeklerin tespiti için tetkikler ikmal edilmiş, bu ekmeğin çeşnisi ve vasıfları tamamen tespit olunmuş, bu hususta kararname projesi de hazırlanmışıtr. İcra Vekilleri Heyetinde bugünlerde görüşülecektir.

Sovyetlere yapılan Amerikan ihracatı

Bunların Almanyaya verilmemesini temin için de tedbir alınacak

Vaşington 29 (a.a.) — Lord Halifaks, dün Summer Welles ile bir saat görüşmüştür.

Bu mülâkattan sonra Lord Halifaks, gazetecilere beyanatta bulunarak pek yakın bir istikbalde Amerika hükümeti ile birlikte Rusyaya yapılan ihracat meselesile meşgul olacağını söylemiştir. İngiltere, bu ihracatın Almanyaya yapıldığını zannetmektedir.

Lord Halifaks, demiştir ki:

«— Sovyetler Birliğine gönderilmek üzere çok miktarda eşya vapurlara yükletilmiştir. Fakat istikbalde bu kadar çok eşya göndermek mümkün olmıyacaktır. Lâtin Amerika memleketlerinden de Sovyetler Birliğine gönderilmek üzere eşya yükletildiğini zannederim.»

Amerikadaki ecnebi mevduatı bloke edilecek

Vaşington 29 (a.a.) — Amerika, iktisadî bir harbe girmek üzere bulunuyor. Vaşingtonun salâhiyettar mahfillerinde yapılan tahminlere göre Amerika yakında «bütün ecnebi mevduatının dondurulması ve bütün ihracatı karşılayan bir lisans plânını» da ihtiva edecek olan bir usule müsteniden bütün Amerikan ve ecnebi ticaretini kontrol edecektir.

Bu usulün mer'iyete girmesi için hükûmetçe verilmesi lâzımgelen emrin hazırladığı zannedilmektedir.

Siyam - Hindiçini harbi tekrar başlamış!

Pangkok 29 (a.a.) — Röyter: Dünkü salı günü saat 10 da mütarekenin meri'yete girmesi lâzım gelirken Thailand'lılarla Fransızlar arasında muharebeler dün bütün gün devam emtiştir.

Japonyanın bu hâdiselerden haberdar edildiği neşredilen bir tebliğde bildirilmektedir.

Ayni tebliğde Thailand kuvvetlerinin evvelce kararlaştırıldığı veçhile tespit edilen saatte bütün cephede ateş kestikleri, fakat biraz sonra Fransızların yeniden muhasamata başladıkları kaydedilmektedir.

İngiliz korporasyan heyeti şerefine

Ankara 29 (Telefonla) — Şehrimizde bulunan İngiliz korporasyonu reisi şerefine bugün bir kokteyl partisi verildi. Bazı Vekiller, Hariciye ve İngiliz sefareti erkânı bulundular.

Kont Csaky'nin cenaze merasimi

Budapeşte 29 (a.a.) — Müteveffa Hariciye Nazırının cesedi, dün akşam parlamentoya nakledilmiş ve büyük kubbe salonunda bir katafalk hazırlanmıştır.

Ecnebi devlet şeflerinden ve devlet adamlarından bir çok taziye telgrafları gelmektedir. Macar gazeteleri her tarafta duyulan teessürü ifade eden beynelmilel matbuatın makalelerini geniş mikyasta iktibas etmektedir. Almanya, İtalya ve Yugoslavya cenaze merasimine iştirak etmek üzere heyetler göndereceklerdir.

İngilterede harbe muhalif olanlara fena muamele yapanlar

Londra 29 (a.a.) — Harbe vicdanen muhalif olan bazı kimselere fena muamele ettikleri iddia olunan bir zabitle 6 küçük zabit, Harbiye Nazırı Margesson'un emrile divanı-harbe sevkedilmişlerdir.

Avam Kamarasında bu hususta kararını bildiren Margesson, kamara azasının, adalet bu işle meşgul iken bu hâdise hakkında fazla malûmat verilemiyeceğini takdir edeceklerini beyan etmiştir.

İspanyada ecnebi demiryolları satın alınıyor

Madrid 29 (a.a.) — Stefani: Resmî gazete, şimendifer ve kara nakliyatının ıslahına dair olan kanunun metnini neşretmektedir. Demiryolu şebekesi 1 şubattan itibaren millileştirilecek ve bu suretle hemen bütün hatlarda İngiliz, Fransız ve Belçika idareleri nihayet bulmuş olacaktır.

Hâdiselerin ardısıra

JAPONYA ÇİNİ YENEMEZ

Mücadele ancak Çin milletinin zaferile nihayet bulacaktır

Yazan: **Süha Sakıb**

Japonya Başvekili Prens Konoye, Çin harbinin uzayıp gittiğinden bahsederken bu harbi kısa kesmeyi devlet ve millete ifa edeceği vazifelerin en mühimmi ve en sonuncusu saydığını da söyledi. Bu sözler karşısında Japon - Çin harbine bir son vermenin mümkün olup olmadığı, günün meseleleri arasında mühim bir mevki almıştır.

Çin - Japon harbi yalnız Uzakşarkı alâkadar eden bir hâdise değildir. Belki bütün dünyayı alâkadar eden ve bütün dünyanın mukadderatına bağlı olan büyük ve şümullü bir hâdisedir. Çin - Japon davası da, bütün dünya davasının bir parçasıdır. Ve bu davada müteca-viz bir devletle hürriyet ve istiklâlini korumak, tecavüz kuvvetlerini yurdundan kovmak için dövüşen ve her fedakârlığı göze alan bir milletin arasındadır. Onun için bu dava, dünya mukadderatının milletlere hürriyet ve istiklâl temin eden şerefli bir neticeye bağlanmasını istihdaf eden en esaslı amillerden biridir.

Acaba Japonya, Başvekilinin dediği gibi, Çin harbini kısa kesebilir ve Çinin mukavemet silâhını körletebilir mi?

Japonya dört senedir faik kuvvetlerle Çin milletine taarruz etmekte ve bunun neticesi olarak bir çok muvaffakiyetler kazanmış bulunmaktadır. Fakat buna rağmen göze çarpan kat'î bir hakikat, Çin milletinin yıkılmak istidadı göstermeden ve teslim olmayı kat'iyyen aklına getirmeden, hatta zâfa uğramadan mücadeleye devam ettiği ve kurtuluş savaşını mutlaka başarmak azmile dövüş - mekte olduğudur.

Birçok Avrupa milletlerinin ya hiç mücadele etmeden, yahud kısa bir mücadeleden sonra teslim olduklarına hepimiz de şahid olduk. Fakat Çin milleti böyle yapmadı ve kendisine nispetle çok kuvvetli ve en yeni, en ezici silâhlarla mücehhez bir düşmana karşı en sürekli mukavemeti gösterdi. Düşmanına nispetle silâhsız ve teşkilâtsız sayılacak vaziyette olan Çin milletinin bu mukavemeti acaba neye istinad ediyor ve Japonlar bu mukavemeti imha etmek kudretinde midirler?

Japon Başvekilinin harbi kısa kesebileceğinden bahsetmesi üzerine bu sualin cevabı bilhassa ehemmiyet kazanmıştır.

Japon - Çin harbi başladığı zaman, umumiyetle hasıl olan kanaat, Japonyanın nispeten silâhsız ve hazırlıksız olan Çin milletini kolaylıkla teslim olmağa sevkedeceği mahiyetinde idi. Dört senelik harb, herşeyden evvel bu zannın batıl olduğunu ispat etmiş ve Çin mukavemetini mütemadiyen tebarüz ettirmiştir.

Bu mukavemetin sırrı nedir?

Acaba, Çin milletinin bu sürekli ve şerefli mukavemeti göstermesinin sebebi, Japonyanın yıldırım harbi yapmaması mıdır?

Hayır, çünkü Japonların Çinde açık şehirlere karşı reva gördükleri bombardımanlar, Almanyanın yaptığı bombardımanlardan daha ağırdır.

O halde mukavemetin devamı, Japonların beşinci kol usulünden istifade etmemeleri yüzünden miydi?

Buna da hayır! demekten başka çare yoktur. Çünkü Japonlar, Çin dahilinde binlerce casus kullanmış, sağı solu rüşvetle boğmak için herşeyi yapmış, Çin hududu dahilinde kukla hükûmetler kurmuşlar ve asıl fecii, keyif verici zehirler dahi dağıtarak Çinlileri uyuşturmak ve zehirlemek istemişler ve bu bakımdan mihverin beşinci kol usulünü kat kat geçmişlerdir.

O halde Çin, meselâ Çeko-Slovakya, Polonya ve Fransadan daha mı hazırlıklıydı?

Fakat buna da hayır! demek lâzımdır. Çünkü bu devletlerin yığın yığın modern silâhları ve silâh fabrikaları vardı ve silâh kuvveti bakımından Çinle kıyas edilmiyecek vaziyette idiler. O halde Çin milleti, dostlarından ve komşularından yardım mı gördü. Bu suale de ancak menfi bir cevab vermek lâzımdır.

Gerçi dokuz devlet Çinin bütünlüğünü tanımak için bir pakt imzalamışlardı, fakat bu devletler verdikleri sözü tutmadıktan başka üstelik Japonyaya yardım etmişlerdi. Bu devletlerden biri olan Amerika, Japonyaya harb malzemesi satmış, Almanya ile İtalya Çindeki askerî heyetlerini geri almışlardı. Fransa, son zamanlarda Hindiçini ile Çin arasındaki yolu kapamış, İngiltere de Çin ile Birmanya arasındaki yolu kapamağa karar vermiş ve bu yol ancak Japon tecavüzünün pek şümullü bir mahiyet alması üzerine tekrar açılmıştı.

O halde Çinin mukavemetini hazırlayan amil, nüfusunun çokluğu, arazisinin genişliği mi? Fakat askerî terbiye görmiyen, silâh kullanmıyan nüfus çokluğunun bir kıymeti olamaz. Japonyanın talim ve terbiye gören nüfusu ise Çinin nüfusundan kat kat fazladır.

Çinin mesaha itibarile genişliğini de mukavemet amili saymağa imkân yoktur. Çünkü Japonlar şimalde Pekin'i, cenubda Kanton'u işgal etmişler, Nankini, Hankov'u zapta muvaffak olmuşlar, Çinin en iç taraflarındaki Çingking'i de istedikleri zaman bombardıman edebilmekte olduklarını göstermişlerdir.

Çin mukavemetini doğuran asıl amil bunların biri de olmadığına göre bu amili bulmak icab eder.

Çinin sürekli ve muvaffakiyetli mukavemeti, gizli bir silâha dayanmaktadır ve bu gizli silâh, binlerce yıllık bir himmetin mahsulüdür.

Bu silâh, binlerce yılı ayni toprakta yaşamak, ayni an'anelere, ayni kültüre, ve aynı dile sahib olmak, bütün millî mirası bir nesilden bir nesle bırakmakla vücud bulmuştur. Çin milletinin, hiç bir inkıtaa uğramıyan sürekli bir hayat yaşadığını hissetmesi, Çin mukavemetinin anahtarını teşkil eder.

Meselâ Hitler, Mussolini veya Churchill harbi birkaç ay veya birkaç sene içinde kazanmaktan bahsettikleri halde Çan Kay Şek, Çinlilerin nesillerce harbe devam edeceklerini söylüyor ve her Çinli onun bu sözündeki manayi hissediyor.

Çin, çok uzun olan tarihinde vebaların, taunların, kıtlıkların, istilâların her çeşidile karşılaşmış, hepsile mücadele etmiş ve hepsine galebe çalmıştır. Çünkü her Çinli bunlarla mücadele ihtiyacını anasının memesinden emer ve Çin edebiyatından, musikisinden, tiyatrosundan ve dilinden bu mücadele ruhile beslenir. Bu yüzden Çinliler, her şeye galebe çalmış ve her felâket onları ancak kısa bir zaman için rahatsız etmiştir.

Çinliler,bugün uğradıkları istilâ ile de aynı şekilde meşgul oluyorlar. Gerçi Japonlar, daha önce de Çine musallat olmuşlardı, fakat o zaman, yalnız bir parça toprak ve servet almakla iktifa ediyorlardı. Bu defa ise, Çini olduğu gibi yutmak için uğraşıyor ve Çinin kültür ve an'anelerini de imha etmek isteyorlar.

Hiçbir Çinlinin affedemiyeceği bir hakaret budur ve Çinin bütün kuvveti, Çinin müthiş gizli silâhı, sönmek bilmiyen kinidir. Çinlilerin bu silâhı diğer maddî silâhların hepsini yaratmakta ve Çinin mukavemetini mütemadiyen kuvvetlendirmektedir. Çin ordularının mütemadiyen büyümesi bu yüzdendir ve Japonyanın Çin harbini kısa kesememesinin sebebi de budur. Prens Konoye'nin bu harbi kısa kesmesi de ihtimal haricindedir.

Süha SAKIB

Metaksasın ölümü

[Başmakaleden devam]

devir açmıştır denilebilir. Partilerin çokluğuna sol unsurların karıştırıcı faaliyetleri de inzimam etmek suretile komşu memleket endişeler uyandıran anarşik bir hayat safhası içinde yüzmeğe başlamış gibi görünüyordu.

General Metaksas hastalığı yalnız şiddetle değil, fakat ayni zamanda tedbir ile de tedavi etmek yolunu tutarak memlekette iş hayatını tanzim etmek suretile huzur ve sükûnu iade etti, ve bu huzur ve sükûna dayanarak vatanın müdafaa tedbirleri üzerinde adeta geceyi gündüze katarak çalıştı. Şimdi dünyayı sarsan büyük buhranın alâmetlerini gören gözler daha o zamandan pekâlâ farkediyorlardı da onun için.

General Metaksas Balkan Antantında kalbinin bütün samimiyetile çok çalışmıştır. Bulgaristan için mevzu silâh tahdidini kaldıran Selânik muahedesini imza ettiği zaman bu hâdiseyi Bulgaristanın dahi Balkanlılar ailesindeki mevkiine gelebilmesine bir mukaddeme sayarak bilhassa memnun ve bahtiyar olmuştu.

İtalyanın Arnavudluk alâkası Yunanistan için ötedenberi bir huzursuzluk sebebi olduğu halde evvelki sene Arnavudluğun İtalya tarafından işgali bu tehlikeyi Yunan hududlarına getirmiş bulunuyordu. Nihayet bir geceyarısından üç saat sonra yatağından kaldırılarak eline bir ültimatom sunulan Metaksas hiç telâş etmeksizin ve asla istifini bozmaksızın İtalyan sefirine:

— Demek harb istiyorsunuz. Öyle ise pek iyi!

Cevabını verdiği zaman, en pürüzsüz şahsiyetile hakikaten hür bir millete lâyık büyük bir devlet adamı olarak yükseliyordu.

Yunan ordularının mütecavize karşı kazandığı zaferlerde Metaksas'ın şan ve şeref hissesi büyüktür. O adeta bize Umumî Harb sonunda Fransada maruf Başvekilliği ile memleketinin sonsuz hürmetini ve bütün dünyanın hayretini kazanan Klemanso'yu hatırlatır.

İşte evvelki gün hayata gözlerini yuman General Metaksas memleketine böyle haysiyet, ciddiyet ve şeref dolu muazzam bir miras bırakarak gitmiştir. Komşu ve dost millet, Metaksas'ın büyük eserini bıraktığı yerden alarak ayni kuvvet ve muvaffakiyetle yürütüp gidecektir. Bundan en kat'î surette eminiz, ve hepimiz işte bu azim ve imkânda en kuvvetli tesellimizi bulmuş oluruz.

YUNUS NADİ

Kısa Haberler

★ Londra 29 (a.a.) — Scout şefi muavini Lord Somers İngiltere Scout şefliği vazifesini kabul etmiştir. Lord Baden - Powell'in Lord Somers'i halef olarak gösterdiği kaydedilmektedir.

★ Berlin 29 (a.a.) — Stefani: Alman Adliye Nazırı Dr. Guertner'in kısa bir hastalıktan sonra vefat ettiği bildirilmektedir.

★ Stokholm 29 (a.a.) — Stefani: İsveçte şiddetli soğuklar hüküm sürmektedir. Fakat cenub mıntakalarının şimal mıntakalarından ziyade soğuk olması, oldukça garib bir hâdise teşkil etmektedir. Bununla beraber Guli - Stream'in tesirine maruz bulunan Hothenburgda 127 senedenberi görülmemiş soğuklar hüküm sürmektedir.

Hadiseler Arasında FELEK

Para ile pulla değil...

Mihver devletlerinin bütün ateş makinelerine karşı dünya serbestisi namına harbeden İngiliz milletinin bugün cidden takdirkâr olduğumuz medenî ve bedenî cesaretinden başka bir meziyeti daha vardır ki; bugün mütalea edeceğim mevzua girerken onu bir tramplen yapmak isteyorum: Terbiyesi.

Birkaç kere tekrar edilmiş olsa da hakikaten şayanı dikkat bir müşahededir: İngilizcede «sen» diye hitab, ancak Allaha karşı yapılabilir; üsttarafına, bir adamın anasına küfretseler -ki etmezler- «siz» derler. Hulâsa; İngiliz sarfında müfred muhatab şahsı yoktur. Radyolarını dinleyiniz: Spiker söz söylerken öksürürse hemen özür diler ve sözüne ondan sonra başlar.

(Bu terbiye ve nezaket eskiden bizde de çok daha itinalı, hatta mübalâğalı şekilde mevcuddu. Hatta biraz hakir mevzu ve kelimeler tekrarlanırken:

— Hâşâ huzuru âlînizden... diye kayıdlar konurdu.

Bugün biraz da saçma bulduğumuz bu «muteriza» ların manasına değil, maksadına bakmak lâzımdır. Bu hareketlerin hepsi karşı tarafa ve topyekûn muaşeret âdabına hürmet gayesine matuftu.)

İngilterede tramvay ve otobüs biletçileri yolculardan:

— Bileeet! diye bağırarak bilet istemez; muttasıl:

— Teşekkür ederim, teşekkür ederim teşekkür ederim, diye tekrarlarlar.

Alışmamış olanlar için:

— Acaba deli mi olmuş?

Zehabını hasıl edebilecek bir hareket olan bunu gördükten sonra orada terbiyenin artık umumî hayat esasları arasına girmiş olduğunu kabul etmek lâzımdır.

Bu terbiye ve nezaket unsuru polis vezaifini de son derece azaltmıştır. Kimse kimseye küfretmez; kavga, gürültü olmaz. Birisi kazara ötekinin hukukuna istemiyerek tecavüz etse derhal özür diler. Ferdin hürriyet ve hakları mukaddesattan sayılır. Onun içindir ki; 9 milyon nüfusu olan Londra şehrinin üniformalı polisi 15 - 20 bin kişiden ibarettir (1935 rakamları).

Bir bilet gişesi önünde, bir kuyruk nizamında, kimse kimsenin önüne geçmeyi aklına getirmez. Tiyatroların önünde ucuz ve iyi bir yer tedarikî için saatlerce beklemeyi göze alan pek çokları açılır kapanır iskemlelerini, yayakaldırımının üzerine atıp ya kitabını okur veya -kadınsa- elişini yapar. Öndekiler biletlerini alıp da sıra kendisine geldiği zaman kimse önüne geçmeyi düşünmez; kendisini ikaz ederler. Hiç bir ticarethane, «lüks veya nâlüks (!)» hiç bir mağaza bir müşteriyi aldatmaz; yatkın mal vermez.

Yoğurdu biz icad etmişiz. Balıkpazarında en kabadayı bir dükkân bir haftalık yoğurdu size «bu günkü» diye yutturur. Orada yoğurdun üzerine (filân tarihe kadar yenebilir) yazarlar; o tarihten sonra dükkâncı size yoğurdu vermez; isteseniz de vermez. İstediğiniz kadar atak olunuz, döğüş edebilirsiniz, fakat ağız dalaşığı yapamazsınız; mukabele etmezler.

Kadına, ihtiyara, çocuğa, hatta hayvana karşı hürmet, muhabbet ve şefkat göstermeyi en medenî ve bedihî vazifeler arasına koymuşlardır.

İngiltereyi ziyaretimde müzelerine, ticarethanelerine, zenginliklerine, hayatta intizamlarına, istiğnalarına hayran oldum; lâkin doğrusu beyhude gıpta etmedim.

Çünkü:

Zenginlik herkesin yapacağı şey değildir. Bir şahsın zenginliği birçok tesadüf ve bir kısım meziyetlerin bir araya gelmesile tahakkuk edebilir. Bir milletin zenginliği ise asırlarca şuurlu bir zenginleşme niyetinin bırakılmadan bütün efradı millet tarafından güdülmesile ancak husulpezir olması ihtimali olan bir vaziyettir.

Herkes âlim de olamaz. Doğuştan itibaren bir takım müsaid şartların, vehbî kabiliyetlerin ve nihayet çalışıp gelişmeye elverişli bir muhitin vücudü lâzımdır.

Herkes güzel de olamaz. Estetik cerrahî ne kadar ilerlemiş olursa olsun, hilkatin yoğurduğu çehre kombinezonlarını rötuş etmek müspet netice vermemektedir.

Herkes kuvvetli de olamaz. Ne kadar çalışırsanız çalışınız, eğer umumî seviye üzerinde bir beden kabiliyetiniz yoksa ne pehlivan, ne şampiyon olabilirsiniz. Bütün bunlar arzu ve irademizin dışında kalan amillere bağlı nimetlerdir.

Lâkin bir şeye gıpta değil, adeta hased ettim: İngilizlerin terbiyeleri. Buna hased ettim; çünkü terbiyeli olmak, ne zengin olmaya, ne bilgin olmaya, ne güzel, ne pehlivan olmaya benzer. O tamamen iradeye bağlı, arzuya ve karara bağlı bir tekâmüldür ve muhakkak ki; kemallerin en imrenilmeye lâyığıdır. Terbiyeli olmakla bir ferd ve o ferdlerin teşkil ettiği zümre ve cemiyet umulmıyacak kadar kuvvetlenir. Terbiyeli bir adam en mütecaviz kimseler önünde taarruz edilmez bir kale gibi durur.

Rumerre hâdiseler önünde çok defa nükseden bu gıpta hatta hasedi bu satırların diline virdetmeden kendimi alamıyorum: Biliyorum ki herkes zengin, âlim, güzel, kavi olamaz ama süphesiz ki herkes terbiyeli olabilir. Çünkü, bu iş para ile pulla değil, sadece istemekle olur; ve ne güzel bir şey olur değil mi?

B. FELEK

Biçki yurdlarında Türk bayrağı dikilmesi de öğretilecek

Ankara 29 (Telefonla) — Biçki ve dikiş yurdlarından mezunların Türk bayrağını kusursuz dikebilmelerini temin için bu yurdların müfredat programlarına Türk bayrağı kanununun da ilâvesi Maarif Vekâletince takarrür etti.

«CUMHURİYET» İN EDEBÎ ROMANI: 44

Kızıl Vazo

Yazan: Peride Celâl

Kalbim fazla çarpıyordu! Fakat bu başka zamanlarda olduğu gibi beni rahatsız eden bir çarpıntı değildi. Kafamdan bütün düşünceler boşanmıştı. Kendimde göklere uçacakmışım gibi bir hafiflik hissediyordum. Söyliyecek söz bulamıyarak başımla evet demek ister gibi bir işaret yaptım ve gülümsedim.

Omzumdaki eli belime doğru kaydı. Öbür elile de başımı tuttu, göğsüne bastırdı.

Bir iki dakika hareketsiz, hiçbir şey konuşmadan kaldık. Sonra birbirimizden ayrıldık.

— Sen hastanın yanına çık artık, dedi. Ben de gidiyorum. Burada uzun zaman kalmam evdekilerin nazarı dikkatini çekebilir. Sana benim yüzümden yeni üzüntüler gelmesini istemiyorum. Allaha ısmarladık.

Şapkasını aldı. Kapıya doğru yürüdü. Tam çıkacağı esnada geri döndü. Hareketsiz duruyor, gülümseyerek gözlerimle onu takib ediyordum. Yüzü memnun ve mütebessimdi. Her zamankinden nes'eli, hattâ mes'ud bir hali vardı.

— Bu gece babama meseleyi açacağım, dedi. Büyük annen iyi olur olmaz babamla gelir, kendisi ile görüşürüz. Onlar iki ihtiyar iyi anlaşırlar sanıyorum. O zaman büyük annende bana karşı biraz muhabbet ve sempati uyandırmak kabil olur belki...

Yarı şaka söylemesine rağmen acılaşan tebessümünden büyük annemin kendisine karşı duymakta olduğu gizli nefreti çoktan bildiğini anladım. Zaten ninem görüştükleri zaman ona karşı öyle soğuk davranmıştı ki bunu anlamamasına imkân yoktu.

— Büyük annem seni kıskanıyor galiba, dedim. Nasıl sevdiğimi hissetmiş olacak.

Ciddileşerek ilâve ettim:

— Onun istediği bu gizli münasebete nihayet vermektir. Biz evlenince hidadet ve üzüntülerinin sebebleri de ortadan kalkmış oluyor. Zaten yakından tanıdıktan sonra seni çok çabuk seveceğine de eminim.

Yüzü aydınlandı. Bana doğru gelmek ister gibi birkaç adım attı. Fakat vazgeçerek sıkıntılı bir tavırla:

— Gitmeliyim, diye, mırıldandı. Halbuki ne kadar kalmak istiyorum. Senden ayrıldım mı, dünyanın değiştiğini sanıyorum, sıkıntıdan boğuluyorum. Yarın, yahud öbürgün evimize gelir misin?

Tereddüdümü görünce hemen ilâve etti:

— Yarın sana telefon ederim. Eğer büyük annen daha iyi ise anlayor musun? Hem ona artık benim nişanlım sayıldığını da söyleyebilirsin. Fazla değil, seni yarım saat için istiyorum. Evet, evet yarım saat için... Yeni bir hayata başlamak üzereyiz. Konuşacak öyle çok şeyler var ki...

— Evet geleceğim. Fakat ninem iyi olduğu takdirde. Yarım saat için. Sen sabah telefon et. Kaçta çıkabileceğimi söylerim.

Yaklaştı. Ellerimi tuttu. Dudaklarının sıcak temasını parmaklarımda hissettim ve gitti.

Bira zevvel onnnla oturduğumuz kanepeye oturdum. Tatlı bir dalgınlık içinde kaldım. Beklemediği bir şey elde ettikten sonra onu kaybetmekten korkan bir kimse gibi saadetimi kendi kendimden kıskanıyordum.

Onu düşündüm, onu kocam olarak, erkeğim olarak düşündüm. Yarabbim artık hiç ayrılmıyacaktık. Daima beraber olacaktık. Şimdiden sonra hiçbir tehlike beni korkutamazdı. Kendimi müdafaa etmek için eskisi gibi yalnız değildim. Beni o koruyacaktı. Kimse bana yaklaşmıya cesaret edemiyecekti, çünkü onun karısı olacaktım. Meçhul düşmanlar, korkular, kâbuslar, onunla hayatımı birleştirince gülünc hikâyeler gibi unutulup gidecekti. Ninem ferahlayacak, hayatımın emniyette olduğuna itimad edecek ve nihayet onu sevecekti.

Yarın, ona her şeyi, babamın ölümünü, ölürken hayatımı korumak için yaptığı garib tavsiyeyi, ninemin esrarengiz sükûtunu, her şeyi anlatırım, diye, karar verdim. Korkularımı, endişelerimi, şimdiye kadar sakladığım şeyleri ona anlatmalı idim. Mademki yarın öbürgün kocam olacaktı. Zaten «kendimize aid öyle şeyler var ki şimdiye kadar konuşmadık, yarın konuşuruz.» dememiş miydi! Belki o da ayni şekilde bana kendisinden bahsedecek, hayatının gizli kalmış taraflarını gösterecekti.

Kocam olacak, diye, kendi kendime tekrar ettim, ürpertiler içinde kaldım. «Kocam», bu benim için çok yabancı bir kelime idi. Dudaklarıma telâffuzu garib geliyordu.

Evlenince bu evde kalmıyacağımızı tahmin ediyordum. Nereye gidecektik? Eski adamlarımızı beraberimize almamıza belki sesini çıkarmı

Pasif müdafaa tecrübesi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

takdirde bu gece sabaha kadar ışıkların maskelenmiş olması lâzım gelecektir. Maamafih ışık sızmamak şartile dükkânlar açık bulunacak, halk da sokağa çıkabilecektir. Gündüz alârmı bittikten sonra evlerine ve sığınaklarına girmiş olon halk tekrar işlerine devam edeceklerdir. Tecrübede 8000 kişilik yardımcı ekip çalışacaktır. Alârm esnasında sokaklarda inzıbatı temin için polisten maada jandarma kuvvetleri de ifayı vazife edeceklerdir .Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdarla muavinleri ve kumandanlar da deneme faaliyetini mahallerinde gezmek suretile kontrol edeceklerdir. Hakem heyetleri yalnız sokakları ve ekiplerin faaliyetini değil ,ayni zamanda büyük müesseseler dahilindeki pasif korunma hareketlerini ve bu müesseselerin hazırlıklarını da teftiş edecelker ve gözden geçireceklerdir. bunlar hakkında da raporlarını vereceklerdir. Vapurlar yolcularını derhal çıkaracaklar, projektörlerini suiistimal etmeksizin kullanabileceklerdir. İskelelere çıkmış olan yolcuları alârm bittikten sonra gelecek vapurlar alıp iskelelerine nakledeceklerdir.

Gece sokak ışıkları gene işaret lâmbaları vasıtasile yapılacaktır. Elektrik idaresi bu sabah sokak lâmbalarına tekrar mavi ampuller takacaktır.

İngiliz çiftlikleri, İtalyan esirlerini çalıştırmak istiyorlar

Londra 29 (a.a.) — İngiliz çiftlik sahibleri ziraat işlerinde kullanılmak üzere kendilerine İtalyan esirleri verilmesini istemekte iseler de Londranın salâhiyettar mahfillerinde bu esirlerin İngilterede kullanılmasının faydalı olmaktan ziyade mahzurlu olacağı kanaatindedirler. Binaenaleyh dolaşan bazı haberlerin hilâfına olarak İngiliz çiftlik sahiblerine İtalyan esirleri verilmiyeceği zannedilmektedir. Bu münasebetile İngilterede bulunan Alman esirlerinin denizaşırı memleketlere nakledildiği kaydedilmektedir. İtalyanların İngilterede bulunması bir çok mahzurlar tevlid edeceği için bunların bu memlekete gönderilmiyeceği tahmin olunmaktadır.

Halkevleri balosu

Cumhuriyet Halk Partisi taarfından Halkevleri namına her sene verilmekte olan ve mevsimin en güzel eğlencelerinden birini teşkil eden balonun bu sene de şubat ayı içinde verilmesi kararlaştırılmıştır. Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul Vilâyet idare heyeti reisi ve İzmir mebusu M. Reşad Mimaroğlu tarafından bu işle meşgul olmak üzere davet edilen muhtelif meslek ve teşekküllere mensub zevat dün öğleden sonra Cağaloğlundaki Parti merkezinde toplanmışlar ve uzunboylu müzakeratta bulunmuşlardır. Bu seneki Halkevleri balosunun İstanbul için müstesna bir eğlence fırsatı teşkil edeceği anlaşılmaktadır. Balonun mükemmeliyetini temin için azamî gayret ve mesai sarfolunmaktadır.

Türk Mikrobiyoloji cemiyetinde

Türk Mikrobiyoloji cemiyetinden:

30/1/941 perşembe günü saat 18,30 da Etıbba Odası konferans salonunda yapılacak toplantıda «menenjitte sülfamidler» Dr. Osman Şerefeddin ve «süpermikroskop» hakkında Dr. Zekâi M. Tunçman tarafından tebligatta bulunulacak ve «mikroskopla gördüğümüz mucizeler ve fare mücadelesi» hakkında sinema gösterilecektir. Muhterem meslektaşların teşrifleri rica olunur.

Ankara Borsası, 29/1/941

Londra	1 Sterlin	5,24
Nevyork	100 Dolar	130,025
Cenevre	100 İsv. Frc.	31,14
Atina	100 Drahmi	0,9975
Sofya	100 Leva	1,6225
Madrid	100 Peçeta	12,9375
Belgrad	100 Dinar	3,175
Yokoha.	100 Yen	31,1375
Stokholm	100 İsveç K.	31,005

Esham ve tahvilât

Ergani	20,—
Sivas - Erzurum 2	19,45
Sivas - Erzurum 3	19,46
Sivas - Erzurum 6	19,51

Halkın dikkat edeceği noktalar

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

leri uzak olanlar, polisin göstereceği umumî sığınaklara doğru yürüyeceklerdir. Öteye beriye koşmak, sokaklarda toplanmak, bağırıp çağırmak, tayyareleri görmek hevesile pencereden dışarı sarkmak yasaktır. Binalar dahilindeki korunma teşkilâtında vazife alanlar, alârm işareti verilir verilmez derhal vazifeleri başına giderler. Vazifesi olmıyan pasif halk, bina korunma âmirinin tertibi veçhile bodrum katına inerler. Evlerinde siper kazdırmış olanlar, bu siperlere gireceklerdir.

Nakil vasıtaları da şu tarzda hareket edecelkerdir: Arabalar, yol ağızlarını tuumıyacak şekilde yaya kaldırımının kenarına çekilecektir. Motörlü nakil vasıtaları, taşıdıkları halkı en münasib bir yerde, ve mümkünse umumî sığınakların önünde boşaltacaklardır.

Hakem otomobilleri, serbesttir. Zabıtaca bunların hareketine mümanaat olunmıyacaktır. Hasta nakleden otomobiller de bu kayıdlardan müstesna tutulmuştur.

Trenlere gelince, bunlardan alârm işareti verildiği sırada garlarda bulunanlar, yolcularını indireceklerdir. Harekete hazır vaziyette bulunan trenler de, yol açıksa, hemen garı terkederek, şehir haricindeki serbest hatlardan biri üzerinde dururlar. Alârm işareti verildiği sırada, iskelelerde bulunan vapurlar yolcu almazlar. İçinde yolcu bulunanların yolcuları çıkarılır.

Tehlike bitti işareti, fasılasız surette canavar düdüklerinin ses vermesidir.

Gece tatbikatı esnasında, bütün meskenler dışarıya ışık sızmıyacak şekilde karartılacak ve bütün tenvirat söndürülecektir.

Tecrübe devam ettiği müddetçe, herkes için hakiki tehlikede imiş gibi hareket etmek ve tedbirlerini almak mecburiyeti vardır.

Düşerek yaralananlar

Yirmi dört saat zarfında şehrin muhtelif yerlerinde kar yüzünden düşmek suretile beş yaralanma vak'ası olmuştur.

Üsküdarda Atlamataşında oturan 70 yaşlarında Sarafim evin merdivenlerinden kazaen düşerek muhtelif yerlerinden yaralanmış, Nümune hastanesine kaldırılmıştır.

İstinyede oturan Salim kızı Fatma, Sultanahmed Tramvay durağından karşı kaldırıma geçmek isterken ayağı kayarak düşmüş, başından yaralanmıştır.

Tepebaşı Meşrutiyet caddesinde Çankaya kahvesinde oturan 67 yaşlarında Galib üzerine fenalık gelmesi neticesi düşerek başından yaralanmış, Beyoğlu hastanesinde tedavi altına alınmıştır.

Bakırköyünde oturan Ali kızı Cemile, Bakırköy istasyonundan trene binerken muvazenesini kaybederek düşmüş, başından yaralanmıştır. Cemile hastaneye kaldırılmıştır.

Çamaşır asarken

Kadıköyünde Bahariye caddesinde Kuzukestane sokağı 5 numarada oturan Muhsin kızı 19 yaşlarında Nezihe, evin balkonunda çamaşır asarken muvazenesini kaybederek 5 metre yükseklikten bahçeye düşmüş, muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanmıştır.

Halkevinin tertib ettiği koşu

Eminönü Halkevinden:

1 — Spor şubemizin tertib ettiği ikinçi koşu müsabakası 2/2/941 pazar günü saat 10,30 da yapılacaktır.

2 — Koşu mesafesi (Halkevi - Gülhane parkı) ortasındaki ana yoldan gidiş, ayni yoldan dönüş (3) kilometredir.

3 — Koşuya her teşekkülden azami (20) kişi dahil olacaktır.

4 — Onuncuya kadar derece alacak koşuculara madalya verilecektir

5 — Müsabaka kaydı 1/2/941 cumartesi saat 19 da kapanacaktır.

6 — Müsabakaya dahil olacak koşucular saat 10 da spor salonumuzda bulunacaklardır.

SPOR

Uludağda kayak kursu açıldı

Ankaradan gelen 26 sporcu ders görmek üzere dağa çıkıyor

Bursa (Hususi) — Ankara Gazi Terbiye Enstitüsü talebelerinden mürekkeb 26 kişilik bir kayakçı kafilesi şehrimize gelmiştir. Enstitü kayakçıları Uludağda 15 gün kalarak kayak kursu göreceklerdir. Gencler, Bursaya gelir gelmez muallimlerile birlikte Valimiz Refik Koraltanı makamında ziyaret etmişlerdir. Valimiz, kendilerine muvaffakiyet dilemiştir.

Ankara kayakçıları bir gün Bursada kaldıktan sonra Uludağa hareket etmişlerdir. Uludağda hüküm süren sayılı bir fırtınaya rağmen Ankaralılar büyük bir enerji sarfederek sıfırın altında 25 derece soğukta Karabelen imdad evine varmışlardır. Karabelende kendilerini jandarmalarımız karşılamış ve geceyi Kirazlıyayla dağ evinde geçirmişlerdir.

Ankaralıların yaptıkları bu çetin seyahat, şehrimizde takdir ve büyük bir alâka ile takib edilmiştir. Valimiz de, her saate Uludağla muhabere yaparak Ankaralı genclerin vaziyetlerini takib etmiştir. Enstitüler yolda soğukla ve mütemadiyen yağan karla, ayrıca sert bir poyrazla çok mücadele etmişlerdir. Bununla beraber muvaffakiyetle yürüyüşü bitirmişleıdir.

Bu hafta Uludağda da mühim spor hareketi olmuştur. Müteaddid kayakçı grupları dağa çıkarak, Uludağın en yüksek tepelerinde geniş turlar yapmışlardır. Bunlardan bir grup, Cennetkaya, Fatintepe, Kuşaklıkaya, Zirve yolunu yaptıktan sonra Kuşaklıkayadan Bakacık sivrisine inmişler ve oradan da otele dönmüşlerdir. Bu grup Bursaya orman yollarından inmiştir.

Bu hafta stadyomda lik maçları yapılmıştır. Acar İdmanla Erkek lisesi maçını 2 - 1 Acar İdman kazanmıştır. Merinos - San'at mektebi maçını 3 - 0 Merinos kazanmıştır. Akınspor - Çelikspor maçı da 5 - 2 Akınspor lehinde bitmiştir.

Bu hafta yapılacak boks maçları

İstanbul boks ajanlığının hazırladığı maçlar, cumartesi akşamı Beyoğlu Halkevi salonunda saat 20,30 da yapılacaktır.

Uzun zamandanberi yapılmakta olan hazırlıklara nazaran bu hafta yapılacak maçlar bir hayli enteresan olacaktır.

Boks ajanlığı müsabakalar için on maçtan ibaret bir program hazırlamıştır:

Şevki (Demirspor) Receb (Alemdar) 4 ravund, 2 dakika.

Semih (Galatasaray) Gari (Halkevi) 4 ravund, 2 dakika.

Sermed (Demirspor) Sotiri (Alemdar) 4 ravund, 2 dakika.

Hidayet (Galata Gencler) Hüseyin (Beşiktaş) 4 ravund, 2 dakika.

Beni (Halkevi) Şerif (Alemdar) 4 ravund, 2 dakika.

Nihad (Beşiktaş) Nüzhet (Galatasaray) 4 ravund, 2 dakika.

Abdi (Galatasaray) Hasan (Güneş) 6 ravund, 2 dakika.

Afif (Demirspor) Hâmid (Güneş) 4 ravund, 2 dakika.

Feyzi (Galatasaray) İlyas (Galata Gencler) 8 ravund, 2 dakika.

Kız mektebleri voleybol maçları

Kız mektebleri arasındaki voleybol maçlarına dün Eminönü Halkevi salonunda devam edilmiştir.

Kız muallim takımı 15 - 8, 15 - 11 İstanbul Kız lisesi takımını mağlûb etmiştir.

Çamlıca ile Cumhuriyet liseleri arasındaki maç son derece güzel olmuştur.

Çamlıca takımı 15 - 4, 15 - 8 gibi sayılarla ve kolaylıkla galib gelerek şampiyonluğa biraz daha yaklaşmıştır.

Kır koşusu

Kadıköy Halkevinden:

2 şubat 941 pazar günü 3000 metrelik mükâfatlı kır koşusu yapılacaktır. Beşinciye kadar muhtelif hediyeler verilecektir. İştirak etmek istiyenler mezkûr günde sabah saat 9,30 da Fenerbahçe stadında hazır bulunmaları.

Denizlerin çelik ejderlerinde... Vatanlarının aslan koruyucuları olan Amerika bahrieylilerinin hayatını canlandıran...

BAHRİYELİLER ŞARKISI

Zaferin neş'esi... Vazifenin atesi... Müziğin zevkile yaratılan nefis bir eserdir.

Altın sesli DİK POWL

BU AKŞAM

LÂLE Sinemasında

Gönülleri büyüleyen... Aşkları alevleyen 6 şarkı söyliyecektir

Bunları heyecanla dinliyecek... Alkışla seyredeceksiniz... Numaralı yerlerin evvelden aldırılması rica olunur. Tel: 43595

DİKKAT: En son dünya haberleri: Yeni PARAMUNT JURNAL

Bu akşam SARAY Sinemasında

EMİL YANNİNGS'in bütün eserlerini gölgede bırakan

ELVEDA GENCLİK

Fransızca sözlü müstesna film başlıyor.

ROBERT DONAT

ve 1940 yıldızı GREER GARSON

Bütün bir hayat bir filmde... 30 senelik aşk... Hatırası silinmiyecek fevkalâde bir aşk filmi.

İlâveten: FOKS JURNAL son dünya ve harb haberleri

Dünyanın en meşhur ve en güzel ÇİGAN Orkestrası

ROD SANDÖR

Çigan ruhunun bütün acıları, aşk ve ihtirasları

MAVİ TUNA ŞARKISI

FRANSIZCA ORİJİNAL NÜSHASI TÜRKİYEDE İLK DEFA OLARAK

Madeleine Sologne — Jean Galland — Marguerite Moreno

Haftanın büyük muvaffakiyeti BUGÜNDEN itibaren

SAKARYA da

İlâveten: POLİS AVCI TABURU (Fevkalâde bir hissî
Robert Levingstone — June Travis (ve gangster filmi
ve MİKİ MAUS

Geceleri saat: 8,30 da POLİS AVCI TABURU
9,30 da MAVİ TUNA ŞARKISI

Yarın akşam: Şehzadebaşı

TURAN

Sinema — Tiyatrosunda

Sinema — Tiyatro — Varyete

San'atkâr NAŞİD

ve arkadaşları. Büyük VARYETE numaraları

LÂLELİ YANGIN YERLERİ

Komedi - Dram 3 perde

San'atkâr Nasid Altındiş Ali rolünde

Sinemada: İki film birden:

1 — DÜSES PETROVNA
CHARLES BOYER —
CLAUDETTE COLBER

2 — ÜÇ SİLAHŞOR
KOVBOYLAR YARIŞLARDA

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

		T. Bedeli	İlk T.		Saat
60000 metre	Amerikan bezi	14400,—	1080,—	1/2/941 Cumartesi	11 de
40000 »	» »	9600,—	720,—	» »	11,30 da
30000 »	Salaşpur	4500,—	337,50	» »	12 de

1 — Ambar ihtiyacı olarak mevcud nümune ve evsafımız dahilinde yukarıda yazılı bezlerin hizalarında yazılı gün ve saatlerde Kasımpaşada Deniz Levazım Satınalma Komisyonunda pazarlığı yapılacaktır.

2 — Şartnamesi hergün iş saatleri dahilinde mezkûr Komisyondan parasız alınabilir.

3 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunun çerçevesi dahilinde adı geçen Komisyona müracaatleri ilân olunur. (617)

İmtihanla (4) elektrikçi ustası alınacaktır. Taliblerin lâzım olan vesaiklerile birlikte Gölcükte Deniz fabrikaları umum müdürlüğüne müracaatleri. (553)

Zonguldak Mıntakası İktısad Müdürlüğünden:

138 No.lı Çamlı ocağının imal ruhsat tezkeresi eski sahiblerinin ocak kiraya verilmezden evvel vücude getirdikleri tesisatın kıymet takdiri işi hususî komisyonu tarafından 3/3/941 tarihinde ikmal edileceğinden tayin olunan günde ya bizzat ocak mahallinde bulunmaları veya usulü dairesinde tanzim edilmiş salâhiyetnameyi haiz vekillerini bulundurmaları, aksi takdirde takdiri kıymet muamelesinin huzurlarına hacet kalmadan yapılacağına dair eski sahiblerden adresleri malûm olanlara şahsan ilmühaberle tebligat yapılmış ise de Kara Mahmud oğlu Mahmud kızı Seniye ve Kara Mahmud oğlu Mahmud mahdumu İkram'ın adresleri malûm olmamasından ve Arıtzade Cemalin hayli zamân evvel vefat etmiş ve varisleri de bilinememiş bulunmasından keyfiyet kendilerince malûm olmak üzere ilânen tebliğ olunur. (550)

Maliye Vekâletinden:

Gümüş yüz kuruşlukların tedavülden kaldırılması hakkında ilân

Gümüş 100 kuruşlukların yerine gümüş bir liralıklar darb ve piyasaya kâfi miktarda çıkarılmış olduğundan gümüş yüz kuruşlukların 31 ikincikânun 1941 tarihinden sonra tedavülden kaldırılması kararlaştırılmıştır.

Gümüş 100 kuruşluklar 1 şubat 1941 tarihinden itibaren artık tedavül etmiyecek ve ancak yalnız Malsandıklarile Cumhuriyet Merkez Bankası şubelerince kabul edilebilecektir.

Elinde gümüş 100 kuruşluk bulunanların bunları Malsandıklarile Cumhuriyet Merkez Bankası şubelerine tebdil ettirmeleri ilân olunur. «288» (380)

Burdur asliye hukuk hâkimliğinden:

Burdurun Receb M. den Süleyman kızı Fethiye Sadegüzel tarafından kocası Antalyada Arabmeşcid mahallesinden Şerbetçi oğlu İsmail nam Şekerci oğlu İsmail aleyhine açtığı ihtar davasının yapılan muhakemesinde: Müddeaaleyhin ikametgâhı meçhul olduğundan zatına tebligat yapılamamasından ilânen tebligat icrasına karar verilmiş ve yapılan ilân üzerine 14/1/941 tarihli celsei muhakemede dahi gelmemiş ve bir vekil dahi göndermemiş olduğundan H. U. M. K. 401, 402 ve 403 üncü maddeleri mucibince hakkında gıyab kararı verilmiş ve muhakeme 6/2/941 perşembe günü saat 9 a bırakılmış olduğundan mezkûr gıyab kararına karşı beş gün içinde itirazını yapmasına veya bizzat gelip veya bir vekil göndermediği takdirde muhakemenin gıyaben devam edeceği cihetle tebliğ yerine kaim olmak üzere ilân olunur. (2350)

İstanbul asliye üçüncü hukuk hâkimliğinden:

Sirkeci Dördücü Vakıf Han ikinci katta kapıcı İbrahim Duman tarafından Kasımpaşada Hacı Hüsrev mahallesinde 34 No. lı evde Saliha Duman aleyhine mahkemenin 940/143 No. lı dosyasile açılan aralarında şiddetli geçimsizliğe müstenid boşanma davasında müddeaaleyhanın gösterilen adresine gönderilen dava arzuhaline verilen meşruhatta Salihanın adres bırakmadan semti meçhule gittiği anlaşılmış olduğundan H. U. M. K. nun 141 ve 143 üncü maddelerine tevfikan dava arzuhalinin ilânen tebliğine karar verilmiştir. İlân tarihinden itibaren bir ay zarfında müracaatle dava arzuhalini tebellüğ etmesi ve işbu arzuhalin mahkeme divanhanesine talik olunduğu tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

RADYO

Bu günkü program

30/1/941 PERŞEMBE

8,00 Program	18,03 Caz
8,03 Haberler	18,40 Şarkılar
8,18 Müzik (Pl.)	19,15 Konuşma
8,45 Ev kadını.	19,30 Haberler
★	19,45 İncesaz
12,30 Program	20,15 Rad. Gazetesi
12,33 Fasıl heyeti	20,45 Keman
12,50 Haberler	21,00 İstekler
13,05 Şarkılar	21,30 Konuşma
13,20 Müzik (Pl.).	21,45 Orkestra
★	22,30 Haberler
18,00 Program	22,45 Caz (Pl.)
	23,30 Kapanış.

Verem Mücadele cemiyetinin İstanbul halkına teşekkürü

İstanbul Verem Mücadelesi cemiyetinden:

Muhterem İstanbul halkının son aylarda cemiyetimiz menfaatine çıkarılan yardım pullarına gösterdiği çok yakın alâkadan dolayı idare heyetimiz sonsuz şükran ve minnetlerini arzeder.

Cemiyet, mazhar olduğu bu teşvikten kuvvet alarak Kasımpaşada bütün fenni teçhizatı havi modern bir verem dispanseri açmağa karar vermiştir. Dispanser bu mıntakanın en münasib bir mahallinde aranılan arsa üzerine inşa edilecek ve en geç yedi sekiz ay içinde faaliyete geçecektir.

Cemiyet yardım pullarının dağıtılmasında büyük gayret ve yardımlarını gördüğü sinema sahiblerine teşekkürü bir borç bilir.

Evlenme

Eski Çoruh meb'usu Bay Akif Akyüzün kızı Hayrünnisa ile Defterdarlık kontrol bürosu şefi Emin Ekrem Büklünün nikâhları 24/1/941 cuma günü Beyoğlu Evlenme dairesinde memleketin tanınmış simaları huzurunda yapılmıştır. Tarafyene saadetler dileriz.

Teşekkür

Sevgili ağabeyimiz İstanbul icra ceza hâkimi Hasan Bodurun ölümü dolayısile bizzat cenaez merasiminde bulunarak veya mektub ve telgrafla taziyet etmek suretile duyduğumuz acıya iştirak eden akraba, dost ve arkadaşlarına ayrı ayrı teşekküre teessürümüz mâni olduğundan gazeteniz vasıtasile alenen teşekkür ederiz.

Kardeşleri:
Kimyager doktor Hatice Bodur, Savarona yatı tebrid makinisti Mustafa Bodur, Kimyager Ali Bodur, Dr. Turgud Bodur

Vefat

Avukat Bay Refik Habibin zevcesi Bayan Esterin dünkü çarşamba günü vefat ettiği kemali teessürle haber alınmıştır.

Cenazesi bugün saat 12,30 da Beyoğlunda Büyük Hendek sokağında Keneset İsrael sinagoğunda icra edileceğinden son teşyi vazifesinde bulunmak istiyenlerin mezkûr saatte sinegoğda hazır bulunmaları rica olunur.

Cenaze levazımatı F. Moskoviç

Atatürk için

Ateşin kalemli edib İSMAİL HABİB'in güzel eseri

Fiat: 75 kuruş

Tevzi yeri: Cumhuriyet Matbaası

ŞEHİR TİYATROSU

TEPEBAŞI DRAM KISMINDA

Bu akşam saat 20,30 da

EMİLİA GALOTTİ

***

İSTİKLÂL CADDESİ KOMEDİ KISMINDA

Akşam saat 20,30 da

KİRALIK ODALAR

Beyoğlu Halk sineması

Matine 11 de, süvare 8 de

1 — Taş Parçası: Türkçe sözlü.

2 — Kızıl Derililer.

Merhametten Maraz

Yazan: *Stefan Zweig* — 75 — Türkçeye çeviren: *Hamdi Varoğlu*

Fakat reddettim. Mükâlemeyi bir kere daha kaçırmak ve bir dakika daha vakit kaybetmek istemiyordum. Ne olduğunu öğrenmeliydim, çünkü her halde bir şey olmuştu. Telefon eden ancak Kondor olabilirdi, yahud, otelin adresini ötekilere vermişti, onlar telefon etmişlerdi. Her halde, beni geceyarısı yataktan kaldırdıklarına göre, mühim bir şey olacaktı. Sinirlerim, bana ihtiyac hasıl olduğunu, bir kimsenin hayatı ve memati mevzuubahs bulunduğunu söylüyordu. Hayır, gitmek olamazdı, bir saniye kaybetmemek için, orada kalmak lâzımdı.

Kapıcının getirdiği katı tahta iskemleye oturdum, çıplak bacaklarımı kaputumun eteklerile örterek, gözlerim telefonda, bekledim. Zaman zaman, alnımda biriken terleri silerek bir çeyrek saat, yarım saat bekledim. Nihayet, trrr! diye bir zil öttü. Fırladım. telefonu açtım. Meseleyi öğrenecektim.

Aldanmışım. Telefon değil, kapı çalınmıştı. Kapıcı açtı, geç kalmış bir çift içeri girdi. Bir süvari yüzbaşısı, yanında bir genc kız olduğu halde, hızlı hızlı geçti ve geçerken, kapıcının camlı odasına, sırtında bir zabit kaputundan başka elbise bulunmıyan bu acayib adama hayretle bakmaktan kendini alamadı Selâm verdi ve yarı aydınlık merdivende, yanındaki kadınla beraber kayboldu

Artık bu intizara tahammülüm kalmamıştı. Manivelâyı çevirdim ve telefon memuresine sordum:

— Hâlâ çağıran olmadı mı?

— Nereden?

— Viyanadan... Zannederim... yarım saatten fazla oldu...

— Tekrar soryum. Bir saniye.

Saniye uzun sürdü. Nihayet zil çaldı. Telefon memuresi:

— Arayan yok, dedi, bekleyiniz, ben sizi çağırırım.

Bekleyiniz! Bekleyiniz! Daha ne kadar bekleyeyim! Bir saniye zarfında bir insan ölebilir, bir akıbet tayin edilebilir, bir dünya yıkılabilir! Bana yapılan bu işkence delilikti! Duvardaki saat bir buçuğu gösteriyordu. Bir saattenberi oradaydım.

Nihayet, telefonun zili çaldı. Bütün hislerim gergin, dinledim. Telefoncu:

— Mükâlemeden vaz geçmişler, haberini verdi.

Vaz mı geçmişlerdi? Bu ne demekti?

— Bir saniye, madmazel!

Fakat, telefoncu, kapatmıştı bile.

Niçin vaz geçmişlerdi? O halde beni ne diye saat yarımda çağırmışlardı? Her halde bir hâdise olmuştu ve ben bunu öğrenmeliydim. Mesafeyi, zamanı aşıp geçememek ne müthiş şey! Acaba, ben de Kondor'u mu çağırsam? Hayır, şimdi, gece vakti olmazdı! Karısı korkardı. Kendisi de her halde vaktin çok geç olduğunu düşünüp, ertesi güne bırakmayı tercih etmişti.

O gecenin sonunu tarif etmeğe imkân yok. Bir sürü saçma fikirler, beynime, karmakarışık hayaller hücum ediyordu ve gerilen sinirlerim, hem yorgun, hem mütehayyic, merdivenden veya koridordan akseden en hafif ayak sesine, sokaktan gelen en ufak gürültüye kulak kabartıyordum. Nihayet, bitkin bir halde, derin, çok fazla derin, çok fazla uzun, ölüm gibi sonsuz, adem gibi dipsiz bir uykuya daldım.

Uyandığım zaman, oda apaydınlıktı. Saatime bir göz attım: On buçuktu. Eyvah! Halbuki ben, derhal kaymakamın huzuruna çıkacaktım! Şahsî işlerimi düşünmeğe vakit bulmadan, askerlik tarafını harekete geçmişti. Alelâcele giyindim ve merdivenleri dörder dörder indim. Kapıcı bana bir şey söylemek istedi, dinlemedim.

Kasketimin kayışı çenemde, kışlanın kalem odasına çıktım. Orada, kızıl saçlı bir yarsubaydan başka kimse yoktu. Beni görünce, ürkek bakışlarla yüzüme bakdı.

— Rica ederim, teğmen, dedi. Derhal aşağı, yoklamaya inin. Kaymakam, garnizondaki bütün subaylarla neferlerin, tam saat on birde aşağıda toplanmalarını bilhassa emretti. Rica ederim, çabuk olun.

Çabucak avluya indim. Bütün garnizon orada idi. Kumandan gelmeden evvel, askerî papasın yanında yer alacak vakit ancak bulabildim. Kumandan, garib ve merasimperver bir yürüyüşle ilerledi, dürülü bir kâğıd açtı ve uzakta akis yapan bir sesle okumağa başladı:

«Bütün Avusturya - Macaristana ve medenî dünyaya dehşet salan korkunc bir cinayet irtikâb edilmiştir. (Hangi cinayet? diye, korkarak düşündüm. Sanki bu cinayetin faili benmişim gibi titremeğe başlamıştım). Bu alçakça katil hâdisesinden (hangi katil hâdisesi?), sevgili Veliahdımız, Arşidük Fransuva Ferdinand'la muhterem refikaları kurban olmuşlardır... (Nasıl? Veliahdı mı öldürmüşler? Ne zaman olmuş bu? Ha! Dün, Brunnda, duvar ilânının önünde onun için bu kadar kalabalık vardı demek!). Bu cinayet, şanlı hanedanımızı, derin bir kedere garketmiştir. Fakat her şeyden evvel, imparatorluk ve kraliyet ordusunun....»

Lâkırdının sonunu vazıhan işitemedim. «Cinayet» ve «katil» kelimeleri, beni kalbimden vurmuştu, Katil ben olsaydım, şaşkınlığım bundan fazla olmazdı. Kondor, «Bu bir cinayet, bir katil olur» demişti. Ve şimdi, bu mavi üniformalı, sorguclu, göğsü nişanlı adamın, yüksek sesle karşımda anlattığı şeylerden hiçbirini anlamıyorum. Bu geceki telefon mükâlemesini hatırlıyorum. Kumandana daha fazla aldırış etmeden, yoklamayı takib eden umumî kargaşalıktan bilistifade, alelâcele otele döndüm. Belki, arada, beni tekrar aramış olabilirlerdi.

Kapıcı bana bir telgraf uzattı. Sabahleyin gelmiş; fakat kapıcının önünden o kadar çabuk geçmişim ki, bana verememiş. Açtım. İlk anda hiçbir şey anlamadım. Telgrafta imza yoktu. Metin müphemdi. Sonra, kavradım. Bu kâğıd, dün saat üçü elli sekiz geçe Brunnden yolladığım telgrafın, gönderildiği şahsa verilemediğini bildiren posta ihbarnamesiydi.

Niçin verilememişti? Metni okudum. Edit Kekesfalva'ya hitaben gönderilen bir telgraf, sahibine verilememiştir, diyordu. Halbuki Edit orada tanınmıştı. Bu sinir gerginliğine daha fazla tahammül etmeğe imkân yoktu. Telefonla Viyanayı istedim ve Doktor Kondor'u aradım. Kapıcı «müstacel mi?» diye sordu. «Evet, dedim, müstacel».

Yirmi dakika sonra irtibat teessüs etti ve - hayra yorulamıyacak bir mucize eseri olarak - Kondor evindeydi. Telefona geldi. Üç dakika içinde her şeyi öğrendim; telefonda, ihtiyatla konuşmağa vakit yoktu. Uğursuz bir aksilik yüzünden, zavallı kız, benim nedametimi ve kararımı öğrenememiş. Albayın, meseleyi örtbas etmek için aldığı tedbirler boşa çıkmış. Ferencz ve öteki arkadaşlar, kahveden çıktıktan sonra kışlaya dönmemişler, meyhaneye gitmişler. Orada, aksi tesadüf, kalabalık kimselerle birlikte eczacıyı görmüşler ve Ferencz, bana dostluk etmek için, derhal adamın üstüne atılmış. Benim hakkımda bu kadar menfur yalanlar yaptığı için, herkesin muvacehesinde kendisinden hesab sormuş. Bu, müthiş bir rezalete sebebiyet vermiş ve ertesi gün, bütün şehir, meseleyi haber almış. İzzetinefsi derin surette yaralanan eczacı, benim şehadetime müracaat için, ertesi sabah erkenden kışlaya koşmuş ve benim, ortadan, şüpheli bir tarzda kaybolduğumu öğrenince, bir arabaya atlayıp Kekesfalva'lara gitmiş. Orada, ihtiyarı sigaya çekmiş, «benimle alay mı ediyorsunuz?» diye öyle haykırmış ki camalr zangırdamış, bu küstah zabit alayının tafralarına karşı kuvvetle harekete geçeceğini, esasen benim bu kadar utanılacak şekilde kaçtığıma göre, bunun bir sebebi bulunmak lâzımgeldiğini söylemiş. Ben bu işte gayet alçakça hareket etmişmişim, fakat Harbiye Nezaretine kadar gitmek icab etse dahi gidip bu meseleyi meydana çıkaracakmış ve böyle cühelânın, kendisini umumî yerlerde tahkir etmesine müsamaha edemezmiş.

Gemi azıya alan bu adamı bin müşkülâtla teskin edip evden çıkarmışlar. Kekesfalva, o şaşkınlık içinde, Edit'in, bu ağır ithamları işitmediğini ümid ediyormuş. Fakat, maalesef, çalışma odasının pencereleri açıkmış ve her kelime, avludan geçerek, genc kızın oturduğu salonun pencerelerine kadar, vazıhan aksetmiş. Edit, çoktanberi tasarladığı şeye her halde o anda karar vermiş olacak, yalnız, bu kararını hiç belli etmemiş. Kendisi için satın alınan robları getirtmiş, İlona ile şakalaşmış, babasına karşı neş'eli ve samimî davranmış, seyahate aid bin türlü teferrüat hakkında malûmat istemiş, her şeyin hazırlanıp hazırlanmadığını sormuş. Maamafih, kışlaya telefon ederek benim ne zaman geleceğimi, kendisi için bir mektub bırakıp bırakmadığımı sorması için, Jozefe gizlice emir vermiş. Gayrimuayyen bir müddetle memuren gittiğimi ve hiç kimse için bir şey bırakmadığımı anlayınca, bu, onun üzerinde, kat'î bir darbe olmuş. Sabırsızlığından, bir gün, bir saat bile beklemek istememiş. Onu, hayata artık itimad edemiyeceği kadar fazla sukutu hayale uğratmış, fazla zalimane yaralamışım.

(Arkası var)

Yeraltı hazinelerimiz

TÜRK PETROLU

Raman dağı kuyularından çıkarılacak cevherin ucuza da maledileceği anlaşılıyor

Petrolun ve benzin, motörin, kerozin, gaz yağı, yağlama yağları, mazut ilân.. gibi müştekkatının modern hayattaki enemmiyetini hatırlatmağa hacet yoktur. Petrol ve müştekkatı o muharrik kuvvetlerdir ki, onlar olmasa, cehennemi harb makinesi hareketsiz kalır. Petrol, yeni kara, hava ve deniz müdafaa âletlerini işleten başlıca vasıtadır.

Türkiyede petrol madeni ihtiva eden sahalar var mıdır? Anadolunun muhtelif mıntakalarında petrol mevcud olması, jeolojik bakımdan mümkündür. Bu mıntakaların başlıcaları şunlardır:

1 — Van gölünün etrafı.
2 — Siird vilâyeti havalisi.
3 — Cezîretü Ben Amar.
4 — Erzurum mıntakası. Erzincan civarında Mamahatun.
5 — Sinob mıntakası. Eskikıran.

Bunlardan başka Adanayı, İzmiti, Bahçeciği, Mürefteyi ve daha başka mıntakaları, petrollu sahalar yanında sayabiliriz.

Siird vilâyetinin petrol mıntakası, Musul petrol arazisinin devamıdır ve bu mıntakanın ehemmiyetini anlamak için, Irak mıntakasını muhtasar surette gözden geçirelim:

Petrol müstahsili memleketleri bir tasnife tâbi tutarsak, İranın dördüncü ve Irakın sekizinci geldiğini görürüz.

Irak petrolu, çok kadim devirlerden beri malûmdur. Herodot tarihi, Ahdi Atik ve Beni İsrail tarihi gibi en eski yazılar orada, tabii İdrokarbürlerin mevcudiyetini zikretmektedir. Babil surlarının ve Babil kulesinin inşasında, çimento vazifesi görmek üzere bitüm kullanılmış, gemiler, ve ezcümle Nuhun gemisi bitümle kalafat edilmiş, hatta, Musanın, içine konulup Nil sularına bırakıldığı sepet bile bitümlenmiştir. Ve nihayet, mihî hatlarla yazılı ve elde mevcud metinlere itibar edersek, görürüz ki, Babilin muhasarasında, yangın çıkarmağa mahsus olup uzaktan surlara fırlatılan kundakların imalinde de bitüm kullanılmıştır.

Plütark nakleder: Büyük İskenderin, Babile muzafferane girişinde, petrola batırılmış meş'aleler yakılmıştır.

İranın ve Irakın petrollu arazileri, aynî jeolojik esasa ve Basra görfezinden Kürdistana ve Hazer denizine, (Bakû) ya kadar uzanan ayni muazzam petrol kaynağına bağlı gibi görünüyor. Irakta, başlıca üç petrol sahası vardır: 1 — Kerkükle Basra körfezi arasındaki mıntaka. 2 — Orta Dicle mıntakası (Musul) 3 — Fırat mıntakası.

İşte yukarıda zikri geçen Cezîretü Ben Amar, Irak petrol arazisinin devamıdır ve Diclenin solunda kâindir. Bu mıntakanın kenarında, Zakho şehri ve havalisi vardır ki, petrol araştırma bakımından büyük bir ehemmiyeti haizdir. Zakhonun 7 kilometre uzağında, kâin petrol sızıntıları görülmektedir. Zakho ovası, heyeti umumiyesi itibarile, Zakho antikinali denilen bir antiklinalden müteşekkildir. Harbol kasabasının hemen şarkında Cudi antiklinali denilen bir başka antiklinal daha vardır. Zakho petrol tarlaları diye anılan bu mıntakalar, bu havalinin en zengin kaynakları olarak tanılır.

Petrol sızıntılarının çıktığı nokta 500 metre kalınlığında tahmin edilmektedir ve bu rakam da asgaridir.

Zakho civarında görülen bu petrol sızıntıları, o havalide tesadüf edilen bir çok izlerden biridir. Daha başka noktalarda, petrol nev'inden bitümler ve bitümlü kayalar görülmektedir. Bu bitümlü kayalara, o havalide, kömür derler.

Görülüyor ki, Zakhonun şimalindeki dağlık havalide, derinliğine petrol mevcud bulunduğunu gösteren müteaddid emareler vardır. Siird vilâyeti, Irakla Cezîretü Ben Amarın devamından ibaret olduğu için, yapılan jeolojik etüdlere ve sondajlara nazaran, Siird vilâyeti dahilinde petrola tesadüf edileceğine hiç şüphe yoktu.

Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü, bu mıntakanın jeolojik evsafına istinaden, petrol bulunabilecek olan mevkileri tespit ettikten sonra müteaddid sondajlar yapmıştır. Bu sondajlar neticesinde, muhtelif derinliklerde, asfaltı ihtiva eden petrol tabakalarına tesadüf edilmiştir. Asfalt ise, petrolun mevcudiyetini ispat eden karakteristik alâmettir.

Raman dağı ve Beşiri kasabası antiklinalinin etüdünden sonra, 24 temmuz 1939 da bir sondaj yapıldı ve takriben dokuz ay sonra, 1048 metre derinlikte petrol bulundu.

Şu ciheti nazarı dikkate almak lâzımdır ki, başka memleketlerde, petrol bulmak için, müteaddid sondajlar yapmak lâzım gelmiştir. Meselâ Amerikada 3364 sondaj yapılmıştır. Bunların 1140 tanesi Teksasta ve Luizyana'da yapılmış, 1002 si hiç bir netice vermemiş, yalnız 138 tanesinden petrol alınabilmiştir.

Siird vilâyetinde meydana çıkarılan bu petrol bütün dünyada alâka uyandırmıştır. Damarın bulunduğu mevklin demiryoluna pek yakın olduğu nazarı dikkate alınırsa, petrolun işletilmesini nekadar ucuza maletmek mümkün olacağı kolayca görülür. Arazinin teşekkülü de, ayrıca, petrolu demiryoluna kadar kolayca akıtmağa müsaiddir.

Maden mühendisi
S. Stassinopulos

İTALYADA ARBEDELER

[Baş tarafı 1 inci sahifede]

Sinyor Mussolini lehinde nümayişler yapıldığını anlatmaktadır. Bu nümayişler faşist partisi tarafından hazırlandığına göre bunların bu sıralarda yapılmasına lüzum görülmesi İtalyada halkın memnuniyetsizliğini teyid ediyor. Bununla beraber İtalya hakkındaki haberlerin birbirini tutmamakta devam ettiğini de söylemek lâzımdır.

Tiryeste hâdiseleri

Belgrad 29 (a.a.) — Reuter: Dün İtalyadan Belgrada gelen bazı kimselerin söylediğine göre Triestede faşist polis, nümayişçilere ateş etmek mecburiyetinde kalmıştır. Bu beyanat Milâno ve Torinoda kargaşalıklar çıktığına dair verilen haberlerden sonra yapılmıştır.

Söylendiğine göre Triestede sulh lehinde, faşist rejimi ve Almanya aleyhinde bağırıp çağıran nümayişçilerden bir kaçı ölmüş veya yaralanmıştır.

Po vadisinin muhtelif küçük şehirlerinde buna benzer nümayişler tertib edilmiştir. Bu havalide faşistler ve Gestapo tarafından alınan şiddetli tedbirlere rağmen halk, memnuniyetsizliğini izhar etmektedir.

Velîahda yüksek askerî hizmetlerinden dolayı nişan verildi

Roma 29 (a.a.) — Velîahda, İtalyanın harb harici kaldığı müddet zarfında ve harbin başlangıcından sonra memleketin garb hududunda ordular grupu kumandanı sıfatile gördüğü hizmetlerden dolayı en büyük İtalyan askerî nişanı olan Savoie nişanının komandör rütbesi verilmiştir.

Edirne Halkevinde

Edirne (Hususî) — Edirne Halkevi bütün azasının iştirakile çok canlı bir gün yaşadı. Geçen altı aylık faaliyet raporu ile önümüzdeki altı ay zarfında yapılacak olan işleri görüşmek maksadile tertib edilen bu toplantıda başta Umumî Müfettiş Kâzım Dirik, Parti ve Belediye reisi Ferid Çardaklı, Müddeiumumî, Maarif ve liseler müdürleri, muallimler ve memurlar ve kadın erkek bir çok münevverler iştirak etmiş bulunuyordu.

Toplantıyı uzun bir nutukla açan yeni reis doktor İsmail Hakkı, Halkevinin maksad ve gayesini ve yapmak istediği işleri birer birer saydıktan sonra merkezden gönderilen faaliyet programını okumuş ve hazır bulunanların buna dair olan fikirlerini rica etmiştir. Çay esnasında bazı azalar Halkevinin bütün kol faaliyetlerine dair dilek mahiyetindeki fikirlerini söylemişler ve en sonra söz alan General Kâzım Dirik kıymetli bir musahabede bulunmuştur.

Her yerden fazla çalışmak mevkî ve mecburiyetinde bulunan Halkevimizin önümüzdeki bir sene zarfında göstereceği faaliyete veçhe ve hararet vermek bakımından çok faydalı olan bu toplantı iki saat sürmüş ve bu müddet zarfında Halkevinin orkestra heyeti tarafından muhtelif havalar terennüm edilmiştir.

Şile köylerinde işlenen cinayet

Bir alacak ihtilâfı bir gencin canına mal olmuş

Şile civarında işlenen bir cinayet davasına İstanbul birinci Ağırceza mahkemesinde bakılmaktadır. Muhakeme edilen Ali oğlu Ahmed Güldür. Bu delikanlı, Tevfik Gelgeç isminde bir genci öldürmekten maznundur. Davaya göre, aralarında bir zil satışı işinden dolayı alacak ve verecek ihtilâfı varmış. Kireç ocağı yakınında, Kumbaba denilen yerde karşılaşmışlar. Tekrar bu bahis açılmış. Kavga kızışmış ve Ahmed Gül, bıçağını çekerek Tevfik Gelgeçi öldürmüş.

Bu muhakemenin celsesinde, maktulün kardeşi Mehmed Gelgeç şahid olarak dinlenilmiştir. Öldürülenin kardeşi olmasına rağmen doğruyu söyliyeceği ne yemin eden Mehmed Gelgeç, şunları anlatmıştır:

«— Kardeşimin bunun tarafından vurulduğunu haber verdiler. Gittim, cesedi gördüm. Dönerken, dere içine saptım. Bu Ahmed Gül, dereye eğilmiş, bir şeyler yapıyordu. Kanlı bıçağını dere suyu ile yıkadığını anladım. Seğirttim, bıçağı almak istedim. O, birden ayağa kalktı, cebinden bir bıçak daha çıkardı ve her iki elinde birer bıçak, benim üzerime saldırdı. Ben de elimdeki sopa ile bileklerine vardım, kanlı ve kansız bıçaklar yere düştü. Bunun üzerine bıçakları aldım. O sırada Ahmedler köyünden Veyselin çobanı Niyazi de orada hazır bulunuyordu. Bu hale şahiddir.»

Mahkeme reisi Bürhaneddin Öğen, şahid kardeşe, iki bıçak gösterdi. Mehmed Gelgeç, maznun Ahmed Gülün dere kenarında yıkadığı bıçağı tanıdı.

Reis, maznuna, bu ifadeye karşı ne diyeceğini sordu:

Ahmed Gül, elindeki bıçaklardan birinin kendisine değil, ölen Tevfige ait olduğunu, boğuşmada bıçağı onun elinden aldığını söyledi.

Mahkeme, Ahmedler köyünden Veyselin çobanı Niyazi ile şimdi Silivri merkez karakol kumandanı bulunan Mehmed Yükselin de şahid olarak ve işin mevkufluya taallûku itibarile müzekkere ile celblerini kararlaştırdı.

28 milyon kilo tütün satıldı

İzmir 29 (Hususî) — Tütün satışı 28 milyon kiloyu buldu. Üç, dört milyon kilo tütün kaldı. Fiatlar iyidir.

Gediz gene yükseliyor

İzmir 29 (Hususî) — Gediz nehri 25 santim yükseldi. Bazı yolları su bastı. Hasar ve tehlike yoktur.

Torbalıda zelzele

İzmir 29 (Hususî) — Bu sabah Torbalıda 3 saniye devam eden iki zelzele oldu. Hasar yoktur.

HARB VAZİYETİ

Libya harekâtı

İtalyanın geçen sene Alplerde Fransaya yaptığını, şimdi Fransızlar da Tunus hududunda İtalyaya yapıyorlar!

Libya cephesinde:

Kalelerin, müstahkem mevkilerin muhtelif vazifeleri vardır: Düşmanın yolunu keserek ona gayritabii diğer bir yol takib ettirmek, hasmın taarruzunu güçleştirmek suretile onu bitaraf kıtaatına saldırmağa mecbur etmek, yahud cepheden tahkimata çarpmağa icbar ederek azim zayiat verdirmek, seferberlik ikmal edilinciye veya yığınak yapıncıya kadar vakit kazanmak gibi.

Bir müstahkem mevki, küçük kuvvetle daha büyük bir kuvveti durdurur; böylece kendi ordusunun karşısındaki düşman ordusunu zayıflatarak onun muharebeyi kazanmasına yardım eder. Kaleler ve müstahkem mevkilerin vazifesi yalnız tedafüi değil; hem tedafüi hem taarruzidir. Bir müstahkem mevki, kendi ordusunun bir yanını muhafaza ederek ona istinadgâh teşkil eder ve bu ordunun kendisine dayanarak manevra yapmasını mümkün kılar. 1914 eylülünde Marne meydan muharebesinde Paris müstahkem mevkii, Fransızların General Maunoury kumandasındaki 6 ncı ordusu için işte böyle bir taarruz mihveri teşkil etmişti. Bir müstahkem mevki, bütün düşman hücumlarına mukavemet ederek hasmı çok ağır zayiata uğratır; 1877-78 harbinde Plevnenin yaptığı gibi, Bir müstahkem mevki, uzun müddet müdafaada kalır ve nihayet buradan düşmana bir mukabil taarruz yapılır. 1914-18 harbinde Verdün'de olduğu gibi.

İtalyanların, Libyadaki müstahkem mevkileri, modern orduların geçebileceği yegâne yol olan sahildeki asfaltı takiben ilerliyecek kuvvetlerin ileri yürüyüşünü geciktirmek için yapılmıştı. Anlaşılan İtalyan başkumandanlığı İngiltere ve Fransa ile harb halinde bulunduğu zaman, İngiliz ordusunun sahil yolunu takiben, Bingazi eyaletini sür'atle işgal etmesine mâni olmak, bu cephede müstahkem mevkilerden istifade ederek müdafaada kalmak ve büyük kısmile de Tunustaki Fransızlara karşı hareket etmek gibi bir düşünce bu müstahkem mevkileri, deniz kenarına tespih gibi dizmişti. Fakat, Fransa, bitaraf bir vaziyette kalınca artık, bu eski ve yeni müstahkem mevkilerde, vakit kazanmak için, orduyu imha ettirmekte mana yoktu. Çünkü bu kazanılacak vaktin İtalyanlara, ne temin edeceğini anlamak kabil olmuyor.

Fransa, Almanya karşısında mağlûb olmağa başladığı azman, İtalya, epey mühim Fransız kuvvetlerini Alp hududuna bağlamıştı. Bu defa da, Tunustaki Fransızlar, aynı şeyi İtalyanlara yapmışlardır. Bingazi'de İtalyan orduları mağlûb olurken, Tunus hududundaki İtalyan tümenleri, buradan bir taarruza uğramak endişesile İngilizlere karşı sevkedilememiştir. Fakat, bu Grazianinin bir sevkulceyş hatasıdır. Çünkü mağlûb Fransanın Tunustan Trablusgarba karşı her hangi bir harekete kalkışması ihtimali yok gibiydi. Vaziyet böyle olunca, İngiliz taarruzu başlar başlamaz, Tunus hududundaki tümenleri Bingazi'ye getirmek, Libyanın şarkındaki Bardia, Tobruk gibi müstahkem mevkilerde büyük kuvvetler imha ettirmemek ve İngiliz ordusu üslerinden uzaklaştıktan sonra meselâ Bingazi civarında bir meydan muharebesi vermek en doğru hareket olurdu, fakat maneviyatı kırık İtalyan kuvvetleri, kabiliyetsiz bir kumandan elinde sahil boyundaki müstahkem mevkilerin cazibesine tutuldu ve bu kapanlara girdi. Ve İngilizleri pek az zayiata uğratmasına mukabil, şon derece azim zayiat verdi. Tobruktа 25,000 den fazla esire ve birçok ölü ve yaralıya mal olan harekât esnasında Avustralyalıların zayiatı 300 ölü ve yaralıdan ibaret kalmıştır. Bu suretle Libya müstahkem mevkileri İngilizleri zayiata uğratamadığı gibi, onlara vakit de kaybettirmemiştir.

Derne'deki vaziyete gelince, İngiliz tazyiki artmaktadır. Derne'nin şarkındaki Bomba hava üssü İngilizlerin eline geçmiştir. İngilizlerin Bingazi'ye doğru ilerlediklerine dair gayriresmî haberler vardır. Gerek dün, gerek daha evvel bu sütunda, Fransız Hattüstüva müstemlekesinden, yani Tibesti'den Fizan'a doğru yapılacak hareketlerin, Libya'nın Trablusgarb kısmını cenubdan ve çölden vurmak kabil olduğunu yazmıştık. Çünkü, Fransız Hattüstüva müstemlekesi Vişi'ye değil; General de Gaulle idaresindeki hür Fransaya tâbidir.

Ankara Radyo Gazetesi, dün akşam, Çad müstemlekesinden gelen küçük bir Fransız müfrezesinin hududdan içeri girerek Merzuk kasabasına bir baskın yaptığını, bir miktar esir aldığını ve tayyareler ele geçirdiğini bildirdi. Burada Fransız subayları ve erbaşları kumandasında ya zenci veya Tuareg denilen yerli Arab askerlerile harbedildiği şüphesizdir. Bu hareket, şimdilik bir akından ibaret gibi görünüyor.

Şarkî Afrika cephelerinde:

Eritre'de İtalyanlara karşı harbeden İngiliz askerlerinden bir kısmının Sidi Barrani darbesinden sonra, Sudan yolile buraya gönderilen Libya'daki askerler olduğunu İngiliz kaynakları bildiriyor. Bunlar, ağlebi ihtimal, Sidi Barrani'de İtalyanlara baskın yapmış olan Hind motörlü piyade birlikleridir. Çünkü Londradan gelen haberlerde Eritre'de, Hind askerlerinin yaptıkları süngü hücumlarının tesirinden bahsedilmektedir. İtalyanlar süngüden hoşlanmazlar, İnadına her tarafta hasımları süngüye davranıyorlar! Şarkî Afrikanın muhtelif cephelerinde, İngilizlerin faaliyetleri devam etmekte ise de mühim bir hareket olmamıştır.

Arnavudluk cephesinde:

Yunanlıların mahdud mevzii harekâtı küçük darbeler halinde devam ediyor.

Ne büyük vatan Kahramanları İmişler!

Rumen lejyonerlerinin halktan aşırdıkları 70 vagon eşya yakalandı!

Belgrad 29 (a.a.) — Röyter: General Antonesko'nun bir kararnamesi mucibince bütün Rumen pasaportlarının sahibleri memleketi terketmeden evvel hususî surette vize edilmesi lâzım gelmektedir. Bu tedbir diplomatlar hakkında da tatbik edilecektir.

Görünüşe göre, bundan maksad, Demir Muhafızların isyan teşebbüsüne iştirak eden ve hükûmetçe aranılan bazı kimselerin ecnebi memleketlere kaçmalarına mâni olmaktır.

Buraya gelen gazete haberlerine göre, Horia Sima, tevkif edilmemiş ve Rumen topraklarından uzaklaşmağa muvaffak olmuştur.

Askerî Rumen mahfillerinde asilerden mühim miktarda silâh alındığı ve Demir Muhafızlar tarafından gasbedilen eşya ile dolu 70 kam yonun ele geçirildiği söylenmektedir.

Kral Mişelle Valide Kraliçe, isyan hareketi esnasında ölen askerlerin ailelerine bir yardım olmak üzere 500,000 ley vermişlerdir.

Antonesko, enfloenzadan muztaribdir.

Berlin elçisi geri çağırıldı

Berlin 29 (a.a.) — Stefani: Rumanyanın Berlin sefiri Greciano, hükûmeti tarafından geri çağırılmıştır.

Rumanyadaki askerler yiyeceklerini bundan sonra para ile alacaklar

Berlin 29 (a.a.) — D. N. B. bildiriyor:

Rumanyada bulunan Alman askerleri, bundan sonra maaşlarının bir kısmını alabileceklerdir.

Bu tedbir sayesinde büyük Alman askerî teşekküllerinin bulunduğu yerlerde ikrazat ve tevziat zorluklarının önüne geçilecektir.

Alman askerlerinin ihtiyacları geniş mikyasta Almanyadan getirilen mallarla temin edilmektedir.

Almanlar İLKBAHARDA TAARRUZA GEÇECEKLER

(Baştarafı 1 inci sahifede)

tayyarelerinin geçmelerine mâni olmanın müşkülâtından bahsedilmiştir.

Hükümdar genç bir «gece avcıları» filosunun şefile görüşmüştür. Filonun şefi, hükümdara demiştir ki:

«— İleride daha çok muvaffakiyet kazanacak bir vaziyette bulunacağımızı zannediyorum.»

Bu muhavere bir av tayyareleri istasyonunun pilotlarını istirahatine tahsis edilen odasında cereyan etmiştir.

Daha evvel hükümdarlar, memleket dahilinde iki günlük bir seyahate çıkmışlar ve beş bombardıman ve av tayyare meydanını ziyaret etmişlerdir.

Londranın alârmsız geçirdiği 9 gece

Londra 29 (a.a.) — 28 - 29 ikincikânun gecesi Londranın birbirini müteakiben hiç bir akına maruz kalmadan geçirdiği dokuzuncu geceyi teşkil etmiştir. Bununla beraber dün gündüz 4 kere tehlike işareti verilmişse de ancak birkaç bomba atılmıştır.

Hava Nezaretinin tebliğinde dün gece İngilterenin garb sahili açığında düşman tayyarelerinin hafif bir faaliyet gösterdikleri, fakat hiç bir bomba atılmadığı kaydedilmektedir.

Evvelki gece yapılan akınlar

Londra 29 a(a.) — İngiliz Hava ve Dahilî Emniyet Nezaretlerinin tebliği:

Dün gece garb sahillerimiz açıklarında düşmanın hava faaliyeti olmuştur. Bomba atılmamıştır.

Uzun menzilli topların endahtı

Londra 29 (a.a.) — Uzun menzilli Alman topları, dün gündüz bir buçuktan sonra bu sabah şafakla beraber iki salvo ateşi açmışlardır. Birinci salvoda altı tane obüs atılmıştır. Bir saat sonra Alman topları ikinci salvolarını yapmışlardır. Fakat her iki bombardıman da ne hasar, ne de telefatı mucib olmuştur.

Maltaya hücum

Malta 29 (a.a.) — Dün akşam neşrolunan resmî tebliğde şöyle denilmektedir:

Dünkü salı sabahı düşman tayyarelerinin attığı bombalardan, İngiliz tayyare personeli arasında 4 kişi ölmüş, 9 kişi yaralanmıştır.

Hükûmete aid emlâk, bazı hasarlara uğramıştır. Sivil halk arasında hiç bir zayiat olmadığı gibi, sivillere aid emlâkte de hiç bir hasar vuku bulmamıştır.

Avrupadaki esirlere hediye gönderilecek

İzmir 29 (Hususî) — Kızılay cemiyeti Avrupadaki harb esirlerine Türkiyedeki akrabalarının hazırlıyacağı hediyeleri göndermek taahhüdünde bulunmuştur. Almanyadaki, İngilteredeki esirlere de 2 bin liralık üzüm, incir, fındık hediye edilecektir.

ÜROLOG OPERATÖR Prof.
Bahaeddin Lûtfi Varnalı
Böbrek, Mesane, İdrar ve Tenasül yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu İş Bankası karşısı Emirnevruz sokak 10 Pananiya Aprt No. 2 Telefon: 42203

Develi suyile Ohri gölü arasındaki İtalyan taarruzu şiddetlenmiş, İtalyanlar, Almanlardan öğrendikleri ve belki de aldıkları alev saçan aletler kullanmışlarsa da gene püskürtülmüşlerdir.

***

SELÂNİKTE

İtalyanlar bir hastaneyi bombaladılar

Libya'da iğtinam edilen silâhlar, Yunanlılara verilecek

Londra 29 (a.a.) — Atina radyosu, dün akşam Matbuat Nezaretinin beyanatını neşretmiştir. Bu beyanatta şöyle denilmektedir:

«Yunanlılar, merkez mıntakasında İtalyanların iki büyük taarruzunu geri püskürtmüşlerdir. Bu taarruzlardan ilki Yunan mevzilerinin iyi teksif edilmiş bir ateşi ile tardedilmiştir.

Bunu müteakib İtalyanlar ikinci bir teşebbüste bulunmuşlardır. Bu taarruzları daha şiddetli olmuş, hattâ İtalyanlar tanklarını da kullanmışlardır. Yunan topçularının kesif bir mania ateşi açmaları üzerine İtalyanlar makineli cüzütamlarını kullanmış olmalarına rağmen bu teşebbüslerinde ısrar etmenin faydasız olduğunu anlamışlardır. Yunan mermilerinin yağmuru altında İtalyanlar geri çekilerek kaçmışlardır. Bu taarruz esnasında 4 İtalyan tankı tahrib edilmiştir.»

İtalyanlar bir hastaneyi bombaladılar

Atina 29 (a.a.) — Umumî Emniyet Nezareti tarafından 28 ikincikânun akşamı neşredilen resmî tebliğde şöyle denilmektedir:

Düşman tayyareleri, Selâniği bombardıman etmişlerdir. Askerî hastane hedef ittihaz edilmiş ve bu binanın üstüne bombalar atılmıştır.

Hastane personelinden biri ölmüş ve aralarında 4 hastabakıcı kadın olduğu halde 4 kişi yaralanmıştır. Bir düşman tayyaresi Makedonyada bazı kasabaların kırlık mıntakalarına da bombalar atmış fakat hasar ve insanca zayiat olmamıştır.

İtalyanlardan iğtinam olunan silâhlar Yunanistana gönderilecek

Londra 29 (a.a.) — Times gazetesinin diplomatik muhabiri şunları yazmaktadır:

General Wavel'in, bir taraftan İngiliz kıt'aları Afrikada ileri hareketlerine devam ederken, Akdenizi aşarak Atinayı ziyarete gelmesi, askerî harekâtın devamına olan itimadını göstermektedir. Harbin bidayetindenberi, İngilterenin Yunanistan hakkında ittihaz ettiği hattı hareket değişmemiştir.

Yunanistan, İngiltereden teknik bir yardım istemiş, İngiltere de kendisine, istediği teknik yardımı yapmıştır. Yunanlılar silâha muhtacdırlar ve bu muhtac oldukları silâhların, Libyada İngilizler tarafından İtalyanlardan alınan büyük ganimetler sayesinde sür'atle gönderileceğini ümid etmektedirler.

Yunanlılar, askerî ihtiyaclardan başka, Yunanistandaki muharib ve sivillerin muntazam bir şekilde işçelerini temin maksadile ve belki de muvâkkat mahiyette ekonomik yardım da istiyebilirler.»

Yunan tebliği

Atina 29 (a.a.) — Yunan orduları Başkumandanlığı tarafından 28 ikincikânun akşamı neşredilen 94 numaralı resmî tebliğ:

Mevzii mahiyette mahdud harekât yapılmıştır. Birkaç esir alınmıştır. İki düşman tayyaresi hava bataryalarımız tarafından düşürülmüştür.

İtalyan tebliği

İtalyada bir mahal 29 (a.a.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 236 numaralı resmî tebliği:

Yunan cephesinde mahallî mahiyette bazı hareketler yaparak, mühim mevzileri zaptetmeğe muvaffak olduk. Esirler aldık ve otomatik silâhlar iğtinam ettik.

Tayyarelerimiz, düşman kıt'alarını, batarya mevzilerini ve yolları bombardıman etmek suretile muhtelif mıntakalarda, kara ordusile faal bir surette iş birliği yapmıştır.

Tayyarelerimiz, bundan başka, Selânikte, askerî hedefleri ve Selânik - Atina demiryolunu şiddetle bombardıman etmiştir.

Hava muharebelerinde 5 düşman tayyaresi düşürülmüştür. Tayyarelerimizden ikisi üslerine dönmemiştir.

Üç aylık harekâtın hulâsası

Atina 29 (a.a.) — Gazeteler, muharebenin üçüncü ayı dolayısile üç aylık muharebenin başlıca hâdiselerini nakletmektedirler:

«28 teşrinievvel sabahı düşman taarruz etmiştir. Yunan mukabil taarruzu 4 teşrinisanide başlamıştır. 9 teşrinisanide İtalyanların bir fırkası Pindos dağlarında imha edilmiş, 10 teşrinisanide Alp fırkası da ayni akibete uğramıştır. 14 teşrinisanide Yunan ordusunun taarruzu bütün cepheye yayılmıştır. 20 teşrinisanide Görice, 24 te Moskopolis, 30 da Pogradeç, 4 kânunuevvelde Piremedi, 6 da Ayasaranda, 7 de Delonyo ve ertesi günü Ergiri, 24 te Himara ve nihayet 10 kânunusanide Klisura işgal edilmiştir.

17 kânunusanide Toskana Kurdları adındaki alay, sanki müdafaasız koyunlardan mürekkebmiş gibi teslim olmuştur.

Arada 24 kânunuevvelde Papanikoli denizaltısı Adriyatik denizine girerek üç büyük İtalyan müsellâh nakliye gemisini ve ağlebi ihtimal bir torpito muhribini batırmıştır. 29 kânuneuvvelde Ponteüs denizaltısı muavin gemi olarak kullanılan Sardunya adındaki İtalyan nakliye gemisini batırmıştır. 31 kânuneuvvelde Katsonis denizaltısı bir İtalyan sarnıç gemisini, gene Adriyatik denizinde batırmıştır. 6 kânunusanide Yunan torpito muhripleri filotillâsı, Avlonyayı bombardıman etmiştir.

Bundan başka tasrih etmek istemediğimiz başka hâdiseler olmuştur ki bunları da İtalyan Başkumandanı Kavallero şüphesiz pekâlâ bilir.»

Dost Yunanistan büyük Başvekilini kaybetti

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

doktorlar tarafından gösterilen bütün gayretlere, ihtimamlara rağmen Başvekil bu sabah saat 6,20 de vefat etmiştir.

***

M. Metaksas'ın hayatı

Mütevaffa General Metaksas 1871 senesinde, Kefalonya adasında doğmuştur. Atina Harbiye mektebinden topçu mülâzimi olarak şehadetname almış, kıt'ada yüzbaşılığa terfi eyledikten sonra 1909 da Venizelos ilk defa olarak kabine teşkil ettiği zaman Başvekâletle Harbiye Nazırlığını uhdesine almış, yüzbaşı Metaksas'ı da Harbiye Nezareti yaverliğine tayin eylemişti. Bir müddet bu vazifeyi ifa eden yüzbaşı Metaksas Kral Kostantin zamanında Almanyaya tahsile gönderilmiş ve Almanya Harb Akademisini ikmal ederek memleketine dönmüştür.

Metaksas orduda erkânıharb olarak senelerce çalışmış ve ikinci Balkan harbinde gösterdiği yararlıklar sayesinde sür'atle terfi etmiştir.

1912 - 1913 te harekât dairesi reisi olan Metaksas erkânıharbiye reisliğine getirilmişse de 1915 te Çanakkaleye karşı yapılan harekâta muhalif olduğundan çekilmişti.

Anadolu harbi esnasında Venizelos'un sukutu üzerine tekrar Yunan tahtına getirilen Kral Kostantin Metaksas'ı ikinci defa olarak erkânıharbiye riyasetine tayin eylemişti. General Metaksas eskidenberi hararetli bir Türk dostu olup Türk ordusuun da hayranı idi. Binaenaleyh Venizelos zamanında başlamış olan Anadolu muharebesine devam etmeğe taraftar bulunmuyordu. Lâkin Kral ve hükûmet bu seferin yapılmasında ısrar ettiklerinden ikinci defa olarak erkânıharbiye reisliğinden istifa etti.

Bundan sonra onu, siyaset hayatında görüyoruz. Bir müddet sonra «Hürriyetperverler» namile teşkil ettiği partinin riyasetine geçmiş ve meb'us seçilmiştir. Şiddetli Kral taraftarı olduğu halde Venizelos'un Başvekilliği zamanında mükerreren meb'us seçilmiştir.

1935 te Venizelos'un isyanı üzerine Çaldaris kabinesine girmiş ise de bilâhare Çaldarisle de ihtilâfa düşerek kabineden çekilmişti.

Yunanistanda Krallık ilânı ve Çaldarisle Kondilis kabinelerinin sukutundan sonra Demircis tarafından teşkil edilen kabineye Başvekil muavini ve Harbiye Nazırı olarak iştirak etti. Bu arada Demircis vefat ettiğinden Kral kabinenin teşkilini Metaksasa havale etmiştir. Metaksas'ın yeni kabinesi iş başına geldikten bir müddet sonra Yunanistanda komünistler faaliyetlerini artırmıştı. Memleketin muhtelif yerlerinde bilhassa Selânikte ilân edilen grevlerle bir çok kanlı musademelere meydan vermişlerdi. Memleketin bütün işçi teşekkülleri birleşerek 1936 senesinin dört ağustos geceyarısından başlamak üzere umumî grev ilân edeceklerdi.

Başvekil Metaksas o gece bütün memlekette örfî idare ilân etmek ve işçileri askere almak kararile bu grevin önüne geçmiş ve ayni gün parlamento ile bütün fırkaları ilga etmiştir.

O vakittenberi iktidar mevkiinde bulunan Başvekil Metaksas Yunanistanda şimdiye kadar görülmemiş bir şekilde kuvvetli bir hükûmet kurduktan sonra Kralla başbaşa vererek Yunanistanda ordunun ıslah ve tekâmülüne ve ayni zamanda işçilerin refahı için icab eden bütün tedbirlerin alınmasına çalışmıştır.

Ordu tekemmül ettirilmiş, zirai, iktısadî sahada pek büyük işler başarılmıştır. Bunların fevkinde olarak memlekette fikir birliği kuvvetlendirilerek milletin tam bir tesanüdle hükûmetine bağlanması imkânları temin edilmiştir.

Metaksas kabinesi iş başına gelir gelmez kara, deniz ve hava ordularını teslihat ve teçhizatına dokuz milyar drahmi tahsisat vermişti. Son sene zarfında ise millî müdafaaya konan tahsisat on iki milyar drahmiye baliğ olmuştu.

Askerî sahada Metaksasın milletine, ordusuna en büyük hizmeti kendi adı verilen Metaksas müdafaa hattının inşasıdır. Metaksas İtalyanların önünde boyun eğdikleri kuvvetli müdafaa hattını inşa ettirmiştir.

DİŞ HEKİMİ
Ratib Türkoğlu
Sirkeci Viyana oteli sırasında 26 No. da ikinci kat.
Öğleden sonra saat 14 ten 20 ye kadar

BAYILANLAR, ÇARPINTI ve SİNİR BUHRANI ÇEKENLER
NEVROL CEMAL
20 damla alırlarsa sinirleri yatışır, derhal ferahlarlar. Evinizde bulundurunuz

Kızılay Cemiyeti
Umumî Merkezinden:
Açık eksiltme ile nümune ve şartnamesine göre:
12,000 ADED YÜN KAZAK
sipariş verileceğinden imale talib olanların nümuneyi görmek üzere İstanbulda Mimarvedad caddesinde «Kızılay» hanında Kızılay Deposu Direktörlüğüne müracaatleri ve ihale günü olan 3/2/941 pazartesi günü saat onda bu Direktörlük dairesinde hazır bulunmaları ilân olunur.

Eritrede AGORDAT MUHASARA EDİLİYOR

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

rar verdikleri anlaşılmaktadır.

Diğer cihetten İngiliz motörlü kuvvetlerile piyadesi Agordat'ın etrafındaki ovalarda İtalyan mevzilerini muhasaraya hazırlanmaktadırlar.

Zannedildiğine göre İtalyan ric'atinin sür'ati İtalyan kuvvetleri arasında bir kargaşalığa sebebiyet vermiştir. Çünkü bu kuvvetler, evvelce müdafaa etmeğe karar verilen noktalardan da ileri atılmışlardır.

Umm - Hagor hudud karakolunun şarkına, Eritre'nin cenubu garbî kısmına doğru giden 1500 - 2000 kişilik bir İtalyan kolu pek fena bir vaziyette bulunmaktadır. İngiliz seyyar cüzütamları tarafından sıkıştırılmağa devam eden bu kol Habeşistan hududu civarında Setil nehri sahilini takib eden yegâne yoldan ric'at etmektedir.

Avustralyalıların bütün zayiatı 300 kişi!

Melbourne 29 (a.a.)— Harbiye Nazırı Spender, bu sabah Avustralya kıtalarının Tobruk'taki zayiatının 300 ü geçmediğini söylemiştir.

İtalyan tebliği

İtalyada bir mahal 29 (a.a.) — Tebliğ:

Bingazi'de, Derne'nin cenubunda düşman zırhlı fırkalarından birinin hücumu, kıt'alarımız tarafından, düşmana büyük zayiat verdirflerek püskürtülmüştür.

Tayyarelerimiz, düşman kıt'alarını ve düşmanın makine